

ZASTRZEŻENIA PRAWNE

NIE PODLEGA ROZPOWSZECHNIANIU, PUBLIKACJI ANI DYSTRYBUCJI, BEZPOŚREDNIO CZY POŚREDNIO, NA TERYTORIUM ALBO DO STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI, KANADY, AUSTRALII ORAZ JAPONII.

Niniejszy raport okresowy Banku Ochrony Środowiska S.A. („**Bank**”) przekazywany jest do publicznej wiadomości w wykonaniu nałożonych na Bank obowiązków informacyjnych, w szczególności tych wynikających ze statusu Banku jako spółki publicznej, której akcje znajdują się w obrocie na rynku regulowanym (rynku podstawowym) prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („**GPW**”).

Niniejszy raport ma charakter wyłącznie informacyjny i w żadnym wypadku nie powinien stanowić podstawy do podejmowania decyzji o nabyciu papierów wartościowych Banku w planowanej ofercie publicznej akcji. Niniejszy raport nie stanowi oferty sprzedaży papierów wartościowych ani zaproszenia do składania zapisów na lub nabywania jakichkolwiek papierów wartościowych Banku. W szczególności nie stanowi on oferty sprzedaży papierów wartościowych w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

Jedynym prawnie wiążącym dokumentem zawierającym informacje o ofercie publicznej akcji Banku w Polsce („**Oferta**”) będzie prospekt („**Prospekt**”), który zostanie przygotowany w związku z planowaną ofertą publiczną akcji Banku i ubieganiem się o ich dopuszczenie i wprowadzenie do obrotu na rynku regulowanym (rynku podstawowym) prowadzonym przez GPW. Bank będzie mógł przeprowadzić Ofertę w Polsce po zatwierdzeniu Prospektu przez Komisję Nadzoru Finansowego, będącą organem nadzoru nad rynkiem kapitałowym w Polsce, oraz jego publikacji. W związku z Ofertą w Polsce oraz ubieganiem się o dopuszczenie i wprowadzenie papierów wartościowych Banku do obrotu na GPW, po jego zatwierdzeniu przez KNF, Bank udostępni Prospekt na swojej stronie internetowej (www.bosbank.pl) oraz na stronie internetowej Domu Maklerskiego Banku Ochrony Środowiska S.A. (www.bossa.pl).

Niniejszy raport nie jest przeznaczony do rozpowszechniania, bezpośrednio albo pośrednio, na terytorium albo do Stanów Zjednoczonych Ameryki albo w innych państwach, w których publiczne rozpowszechnianie informacji zawartych w niniejszym raporcie może podlegać ograniczeniom lub być zakazane przez prawo. Papiery wartościowe, o których mowa w niniejszym raporcie, nie zostały i nie zostaną zarejestrowane na podstawie Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych z 1933 roku (ang. *U.S. Securities Act of 1933*) i nie mogą być oferowane ani zbywane na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki za wyjątkiem transakcji niepodlegających obowiązkowi rejestracyjnemu przewidzianemu w Amerykańskiej Ustawie o Papierach Wartościowych lub na podstawie wyjątku od takiego obowiązku rejestracyjnego.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie nie stanowią oferty sprzedaży ani zaproszenia do nabywania; nie jest również dozwolona sprzedaż papierów wartościowych wskazanych w niniejszym raporcie w jakiegokolwiek jurysdykcji, w której taka oferta lub zaproszenie do nabywania byłoby nielegalne przed uprzednią rejestracją, zwolnieniem z takiej rejestracji lub innego rodzaju kwalifikacją w świetle prawa danej jurysdykcji. Niedozwolona jest dystrybucja niniejszego raportu na terytorium Kanady, Japonii lub Australii.

Niniejszy raport jest skierowany wyłącznie do (i) osób znajdujących się poza granicami Wielkiej Brytanii lub (ii) osób zawodowo zajmujących się inwestycjami w rozumieniu art. 19(5) Rozporządzenia z 2005 roku na podstawie Ustawy o Usługach i Rynkach Finansowych z 2000 roku (Promocja Finansowa) (ang. *Financial Services and Markets Act 2000 (Financial Promotion) Order 2005*) (ze zmianami) („**Rozporządzenie**”) lub (iii) spółek o wysokiej wartości aktywów netto i innych osób, którym może on zostać zgodnie z prawem przekazany na podstawie art. 49(2)(a)-(d) Rozporządzenia (osoby takie będą dalej zwane łącznie „**Wskazanymi Osobami**” (ang. *Relevant Persons*)). Osoba nie będąca Wskazaną Osobą nie może działać w oparciu o niniejszy raport lub jego dowolną część ani się na niego powoływać.

W jakimkolwiek państwie członkowskim Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które implementowało Dyrektywę 2003/71/WE (łącznie z jakimikolwiek przepisami implementującymi w jakimkolwiek państwie członkowskim, „**Dyrektywa Prospektowa**”), niniejszy raport jest skierowany i przeznaczony wyłącznie do inwestorów kwalifikowanych w danym państwie członkowskim, w rozumieniu przepisów Dyrektywy Prospektowej.

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI
GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
W 2011 ROKU**

WARSZAWA, 27 lutego 2012 roku

SPIS TREŚCI:

I. CZYNNIKI I ZDARZENIA WPŁYWAJĄCE NA SYTUACJĘ FINANSOWĄ GRUPY W 2011 R.	5
1. SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA	5
2. ZDARZENIA MAJĄCE ZNACZĄCY WPŁYW NA SYTUACJĘ FINANSOWĄ GRUPY	7
II. WYNIKI FINANSOWE I DZIAŁALNOŚĆ GRUPY	10
1. RACHUNEK WYNIKÓW GRUPY	10
2. BILANS	13
2.1. Aktywa Grupy	14
2.1.1. Zmiany w strukturze aktywów	14
2.1.2. Charakterystyka polityki kredytowej Banku	14
2.1.3. Kredyty i pożyczki	15
2.1.4. Kredyty i pożyczki udzielone w okresie sprawozdawczym	15
2.1.5. Jakość portfela kredytowego	16
2.2. Kapitał własny i zobowiązania razem Grupy	16
2.2.1. Zmiany w strukturze kapitału własnego i zobowiązań razem	16
2.2.2. Źródła finansowania działalności Grupy	17
2.2.3. Informacje o zaciągniętych kredytach, o umowach pożyczek, oraz o udzielonych poręczeniach lub gwarancjach	18
2.2.4. Informacje o zaciągniętych kredytach, umowach pożyczek, poręczeniach i gwarancjach, nie dotyczących działalności operacyjnej Banku	19
2.2.5. Opis wykorzystania wpływów z emisji papierów wartościowych	19
2.2.6. Informacje o udzielonych pożyczkach, poręczeniach i gwarancjach podmiotom zależnym	19
3. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE GRUPY	20
4. RÓŻNICA POMIĘDZY PROGNOZAMI A ZREALIZOWANYMI WYNIKAMI	21
5. CZYNNIKI ISTOTNE DLA ROZWOJU GRUPY	21
6. STRATEGIA ROZWOJU GRUPY	21
6.1. Kierunki rozwoju Banku	21
6.2. Kierunki rozwoju Grupy	22
7. PODSTAWOWY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	22
7.1. Działalność bankowa	22
7.2. Grupa BOŚ S.A. na tle sektora bankowego	22
8. PODSTAWOWE PRODUKTY, USŁUGI I SFERY DZIAŁALNOŚCI GRUPY	23
8.1. Produkty bankowe	23
8.2. Liczba obsługiwanych klientów, rachunków, kart płatniczych i placówek	23
8.3. Oferta proekologiczna i współpraca z funduszami ochrony środowiska	24
8.4. Segment klientów korporacyjnych	24
8.5. Segment finansów publicznych	25
8.6. Segment klientów detalicznych	26
8.7. Działalność maklerska	28
8.8. Rynek pieniężny i kapitałowy	30
8.9. Współpraca z zagranicznymi instytucjami finansowymi	30
8.10. Bankowość inwestycyjna	31
III. ZARZĄDZANIE RYZYKAMI FINANSOWYMI I KONTROLA W GRUPIE	31
1. ZARZĄDZANIE RYZYKAMI FINANSOWYMI	31
1.1. Techniki pomiaru ryzyka finansowego (w księdze bankowej i handlowej) oraz limity	31
1.2. Ryzyko płynności	32
1.3. Ryzyko stopy procentowej	32
1.3.1. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	32
1.3.2. Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej	33
1.4. Ryzyko walutowe	34
1.5. Ryzyko cen akcji i towarów	34
1.6. Ryzyko operacyjne i braku zgodności	35
1.7. Ryzyko kredytowe	36
1.8. Tytuły egzekucyjne i wartości zabezpieczeń	37
2. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	37
3. OCENA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI	38
3.1. Cel i organizacja zarządzania zasobami finansowymi	38
3.2. Ocena zdolności do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań	38
IV. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE O BANKU	39
1. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ	39
1.1. Struktura Grupy Kapitałowej	39
1.2. Uzależnienie od partnerów	39

2. INFORMACJE O UMOWACH BANKU	39
2.1. Umowy znaczące	39
2.2. Umowy z Bankiem Centralnym i organami nadzoru	39
2.3. Umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	40
2.3.1. Umowy o dokonanie badań sprawozdań finansowych	40
2.3.2. Pozostałe umowy z podmiotem uprawnionym do badań sprawozdań finansowych	40
2.3.3. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	41
3. CZYNNIKI I NIETYPOWE ZDARZENIA	41
4. INFORMACJA O POSTĘPOWANIACH SĄDOWYCH	41
5. TRANSAKcje Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	41
6. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA	42
7. SEZONOWOŚĆ LUB CYKLICZNOŚĆ	42
8. INFORMACJA O DYWIDENDZIE	42
9. GŁÓWNE INWESTYCJE	42
10. AKCJONARIAT I PRAWA Z AKCJI	42
10.1. Akcjonariat	42
10.2. Informacje o umowach dotyczących przyszłych zmian w strukturze akcjonariatu	43
10.3. Posiadacze specjalnych uprawnień kontrolnych z tytułu papierów wartościowych	43
10.4. Ograniczenia w przenoszeniu prawa własności papierów wartościowych i w wykonywaniu prawa głosu	43
11. ORGANY BANKU I OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO	43
11.1. Walne Zgromadzenie Banku	43
11.2. Rada Nadzorcza Banku	43
11.3. Zarząd Banku	44
11.4. Zasady powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz uprawnienia osób zarządzających	44
11.5. Akcje BOŚ S.A. w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	44
11.6. Umowy dotyczące rekompensat dla osób zarządzających	45
11.7. Informacje na temat wartości wynagrodzeń, nagród lub innych korzyści	45
11.8. Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego	45
12. PRACOWNICY	46
12.1. Szkolenia	46
12.2. Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych	46
13. INFORMACJE PO DNIU BILANSOWYM	47
14. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA	48
15. DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA	49

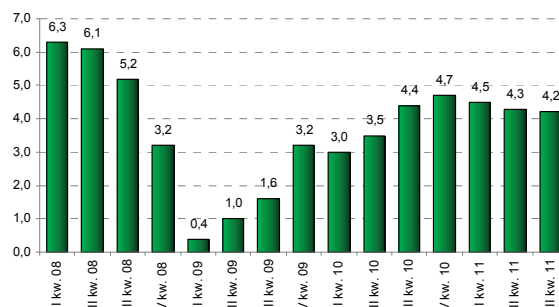
I. CZYNNIKI I ZDARZENIA WPŁYWAJĄCE NA SYTUACJĘ FINANSOWĄ GRUPY W 2011 R.**1. SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA****Sytuacja makroekonomiczna**

W 2011 r. wzrost produktu krajowego brutto był wyższy (4,3%) od odnotowanego w 2010 r. (3,9%). Jednocześnie tempo wzrostu gospodarczego w trakcie roku obniżyło się z 4,5% w I kw. 2011 r. do 4,2% w III kw. Wyhamowanie tempa krajowego wzrostu gospodarczego następowało w wyniku osłabienia dynamiki konsumpcji prywatnej, niższego wzrostu produkcji przeznaczanej na eksport oraz spadku kontrybucji zasobów we wzrost gospodarczy, przy jednoczesnym przyspieszeniu dynamiki inwestycji. Wyższa, z kwartału na kwartał, dynamika inwestycji była wynikiem przyspieszenia publicznych inwestycji infrastrukturalnych współfinansowanych przez środki z funduszy strukturalnych i spójności UE. W 2011 roku zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło średnio o 3,3% r/r. wobec 0,8% r/r w 2010 r. Silny wzrost zatrudnienia odnotowano w I połowie roku (3,8% r/r), po czym wzrost niepewności dotyczących perspektyw gospodarki globalnej i tym samym perspektyw popytu przedsiębiorstw skutkował spowolnieniem dynamiki zatrudnienia do 2,8% w II połowie roku. W 2011 r. średnioroczna dynamika wynagrodzeń w ujęciu nominalnym wzrosła w 2011 r. do 4,9% r/r wobec 3,6% w 2010 r., jednak wzrost inflacji poskutkował spadkiem dynamiki wynagrodzeń w ujęciu realnym do 0,6% r/r wobec 1,0% w 2010 r. Mimo wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwach przez cały 2011 r. stopa bezrobocia rejestrowanego kształtowała się powyżej poziomu z analogicznego okresu poprzedniego roku i na koniec 2011 r. wyniosła 12,5% wobec 12,4% w grudniu 2010 r.

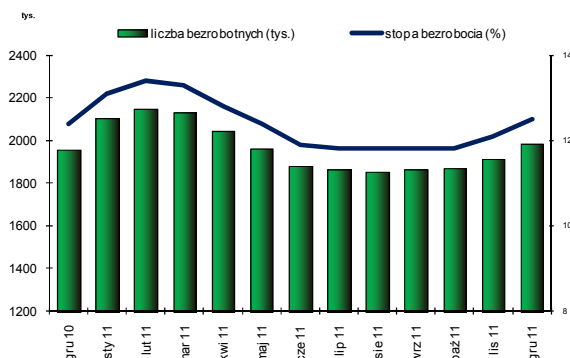
W 2011 r. inflacja mierzona wskaźnikiem CPI istotnie wzrosła do 4,3% średniorocznie wobec 2,6% w 2010 r. Wzrost inflacji był efektem silnego wzrostu cen żywności, paliw oraz wzrostu cen w konsekwencji podwyższenia od stycznia 2011 r. stawek podatku VAT oraz odnotowanego w II połowie roku osłabienia złotego.

W 2011 r. Rada Polityki Pieniężnej (RPP) czterokrotnie podwyższała stopy procentowe, łącznie o 100 punktów bazowych do 4,5% dla stopy referencyjnej, wszystkie podwyżki stóp miały miejsce w I połowie 2011 r. W II połowie roku, w warunkach wzrostu oczekiwań na spowolnienie globalnego wzrostu gospodarczego RPP zdecydowała o pozostawieniu stóp procentowych na niezmiennym poziomie.

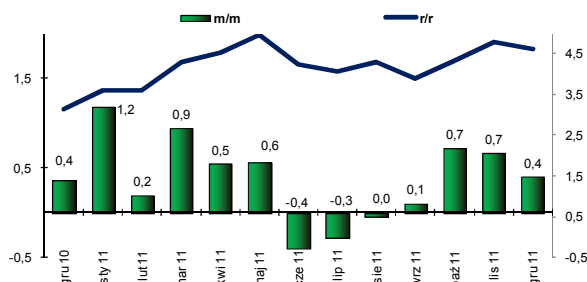
Kwartalna dynamika PKB
I kw. 2008 - III kw. 2011 (% r/r)

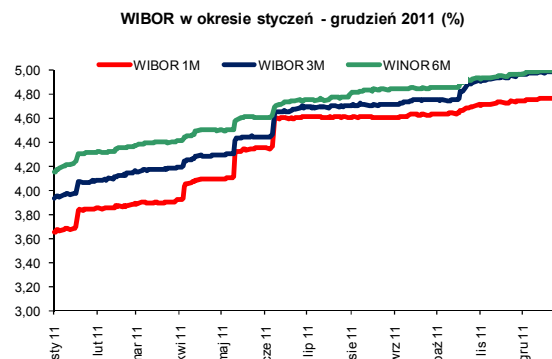
Stopa bezrobocia rejestrowanego w okresie
grudzień 2010 - grudzień 2011

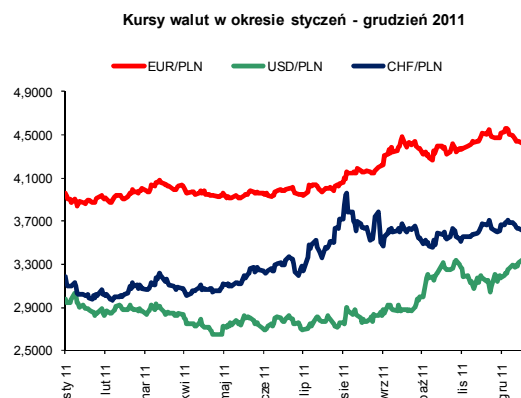
Inflacja w okresie grudzień 2010 - grudzień 2011
w ujęciu rocznym i miesięcznym (%)

W porównaniu z końcem 2010 r. rentowności papierów skarbowych na koniec 2011 r. były wyższe w przypadku bonów rocznych i obligacji dwuletnich i niższe w przypadku obligacji 5- i 10-letnich. W I kw. nastąpił szybki wzrost rentowności krajowych obligacji skarbowych w efekcie wzrostu stóp NBP oraz rentowności obligacji zagranicznych, w połowie roku rentowności na rynku krajowym obniżyły się w ślad za spadkiem rentowności na rynkach bazowych stymulowanym dyskontowaniem scenariusza globalnego spowolnienia gospodarczego. Jednak pod koniec III kw. i IV kw. eskalacja obaw rynkowych o stabilność strefy euro w kontekście kryzysu zadłużenia jej członków, skutkująca skokowym wzrostem awersji do ryzyka i odpływem kapitału z rynków wschodzących spowodowała wzrost rentowności krajowych papierów skarbowych, w szczególności o terminie zapadalności powyżej 2 lat. Jednocześnie sytuację na krajowym rynku długu stabilizowała niska skala emisji długu w II połowie roku.

W 2011 r. złoty osłabił się wobec głównych walut rezerwowych: o 11,5% wobec euro, 15,3% wobec dolara amerykańskiego oraz o 14,8% wobec franka szwajcarskiego. Po wyraźnym wzmocnieniu złotego na początku roku wraz z silnym wzrostem globalnej awersji do ryzyka od połowy roku kurs złotego znalazł się w silnym trendzie deprecyjnym. W tych warunkach począwszy od września kilkakrotnie na rynku walutowym interweniował NBP w celu stabilizacji kursu złotego. Ponadto na rynku walutowym aktywny był Bank Gospodarstwa Krajowego, który wymieniał na rynku walutowym waluty obce napływające do Polski z tytułu programów unijnych, przyczyniając się do ograniczenia skali osłabienia złotego. Jednocześnie interwencja Narodowego Banku Szwajcarii na rynku walutowym z 5 września, której celem było osłabienie a następnie stabilizacja kursu franka szwajcarskiego wobec euro na poziomie co najmniej 1,20 franka szwajcarskiego za euro, przyczyniła się do ograniczenia tempa osłabienia złotego wobec franka szwajcarskiego. Ostatecznie na koniec roku kurs złotego ukształtował się na poziomie 4,42 złotego za euro, 3,42 złotego za dolara amerykańskiego oraz 3,63 złotego za franka szwajcarskiego.

2. ZDARZENIA MAJĄCE ZNACZĄCY WPŁYW NA SYTUACJĘ FINANSOWĄ GRUPY

Konsolidacja finansów publicznych

Najistotniejszym czynnikiem mającym wpływ na działalność Grupy w 2011 r. była zmiana Ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., która wprowadziła m.in. obowiązek lokowania wolnych środków przez niektóre jednostki sektora finansów publicznych, w tym Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW - głównego akcjonariusza Banku), w formie depozytu na rachunku Ministra Finansów prowadzonym w BGK. W rezultacie tych zmian, podmioty podlegające rygorom Ustawy wycofały z Banku depozyty w wysokości 2 047 mln zł.

BOŚ S.A. z wyprzedzeniem podejmował działania na rzecz zapewnienia źródeł finansowania o odpowiedniej strukturze walutowej i terminowej. Bank pozyskał dodatkowe środki przeprowadzając emisje obligacji oraz pozyskując depozyty od sektora detalicznego i korporacyjnego. W efekcie podjętych działań poprawiła się struktura finansowania, dzięki zmniejszeniu koncentracji depozytów, wydłużeniu terminu ich zapadalności oraz lepszemu dopasowaniu walutowemu. Jednakże zmiana przepisów wpłynęła na zmniejszenie tempa rozwoju akcji kredytowej Banku i zwiększenie kosztów pozyskania środków finansowych w 2011 r.

Rating

W dniu 19 grudnia 2011 r. agencja Fitch Ratings Ltd, w wyniku rocznego badania ratingowego, potwierdziła wiarygodność kredytową Banku i utrzymała ratingi dla BOŚ S.A. na następującym poziomie:

Długoterminowy rating podmiotu („IDR”)	BBB	dla poziomu inwestycyjnego skala: AAA, AA, A, BBB; dla poziomu spekulacyjnego skala: BB, B, CCC, CC, C, DDD, DD, D; oba poziomy z możliwością dodania znaku + lub - w zależności od głównej kategorii ratingowej, znaki te nie są dodawane do kategorii AAA oraz kategorii poniżej CCC
Rating krótkoterminowy	F3	w skali ocen od najwyższej do najniższej: F1, F2, F3, B, C, D; kategoria F1 może mieć dodany znak +
Rating indywidualny	D	w skali ocen od najwyższej do najniższej: A, B, C, D, E; dodatkowo mogą być stosowane: A/B, B/C, C/D, D/E
Rating wsparcia	2	w skali ocen od najwyższej do najniższej: 1, 2, 3, 4, 5 z możliwością dodania litery T.

Perspektywa ratingu podmiotu oraz ratingu długoterminowego ratingu krajowego pozostaje Stabilna. Jednocześnie agencja ratingowa potwierdziła rating wyemitowanych przez BOS Finance AB Euroobligacji na poziomie „BBB”.

Oceny perspektywy ratingu: od Pozytywnej poprzez Stabilną do Negatywnej. Ocena Pozytywna świadczy o możliwości podwyższenia ratingu IDR w przyszłości, ocena Stabilna – o utrzymaniu bez zmian, a ocena Negatywna – o możliwości obniżenia.

W dniu 25 stycznia 2012 r. agencja Fitch Ratings zastąpiła rating indywidualny przez „Viability rating”:

Viability rating	bb	W skali ocen od najwyższej do najniższej: aaa, aa, a, bbb, bb, b, ccc, cc, c, f, z możliwością dodania znaków „+” i „-” znaki te nie są dodawane do kategorii aaa oraz kategorii poniżej ccc
------------------	----	--

Emisja euroobligacji

Zarząd BOŚ S.A. poinformował (raporty bieżące 13, 14 i 15/2011 z dnia 12.05.2011), że w dniu 11 maja 2011 r. doszła do skutku emisja obligacji w wysokości 250 mln euro emitowanych przez BOS Finance AB z siedzibą w Szwecji, której Bank jest jedynym akcjonariuszem. Spółka została powołana w celu przeprowadzenia niniejszej emisji. Emisja organizowana została przy udziale Barclays Bank PLC, ING Bank N.V. Oddział w Londynie i Raiffeisen Bank International AG oraz gwarantowana przez Bank Ochrony Środowiska S.A. W dniu 11 maja 2011 r. BOŚ S.A. udzielił spółce BOS Finance AB,

gwarancji wykupu obligacji zwykłych o wartości nominalnej i cenie emisyjnej 250 mln euro wraz z należnymi odsetkami. Bank zawarł ze spółką zależną BOS Finance AB umowę kaucji. Środki pozyskane w drodze emisji euroobligacji w wysokości 250 mln euro, Spółka BOS Finance AB złożyła na rachunku Banku, jako zabezpieczenie gwarancji udzielonej przez Bank. Oprocentowanie kaucji jest stałe. Odsetki są płacone w stosunku rocznym. Warunki cenowe umowy nie odbiegają od warunków rynkowych. Umowa kaucji została zawarta na okres 5 lat i nie przewiduje kar umownych. Wartość umowy wynosi: 979,8 mln zł wg kursu średniego NBP z 11 maja 2011 r.

Emisja obligacji serii D

W dniu 18 maja 2011 r. doszła do skutku emisja obligacji BOŚ S.A. serii D w wysokości 100 mln zł, zorganizowana przy udziale Banku Gospodarstwa Krajowego. Informacja o emisji została zawarta w raporcie bieżącym nr RB/16/2011.

Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 6 października 2011 r. podjęła decyzję o zaliczeniu do funduszy uzupełniających BOŚ S.A. kwoty 100 mln zł stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji obligacji na okaziciela serii D. Informacja o decyzji KNF została zawarta w raporcie bieżącym nr RB/36/2011

Emisja obligacji serii E i F

W dniu 4 października 2011 r. doszła do skutku emisja obligacji własnych BOŚ S.A. serii E w wysokości 230 mln zł i serii F w wysokości 150,1 mln zł zorganizowana przy udziale BRE Bank S.A. z siedzibą w Warszawie, Banku Gospodarstwa Krajowego z siedzibą w Warszawie oraz Domu Maklerskiego Banku Ochrony Środowiska S.A. z siedzibą w Warszawie. Emisja obligacji zorganizowana została w ramach Programu Emisji Obligacji o maksymalnej wartości programu wynoszącej jeden miliard złotych. Wartość Programu została podwyższona uchwałą Zarządu Banku z dnia 19 lipca 2011 r. do dwóch miliardów złotych. Informacja o emisji została zawarta w raporcie bieżącym nr RB/35/2011.

Wykup obligacji serii C

W dniu 30 listopada 2011 r. dokonano, na podstawie realizacji przez inwestorów opcji put, przedterminowego wykupu obligacji serii C o numerze ISIN PLBOS0000068. Przedterminowy wykup obejmował 266 272 sztuk obligacji o wartości nominalnej w kwocie 266 272 tys. zł. Przyczynę wykupu obligacji stanowiła wola stron transakcji. Wykupione obligacje zostały umorzone.

O przedterminowym wykupie obligacji serii C Bank poinformował w raporcie bieżącym nr 45/2011 z dnia 30 listopada 2011 r.

Wprowadzenie obligacji BOŚ S.A. do obrotu na Catalyst

- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 3/2011 z dnia 24.01.2011) o wprowadzeniu do obrotu na Catalyst obligacji BOŚ S.A. serii B i C. Emisja obligacji serii B i C w wysokości 700 mln zł została przeprowadzona 30 listopada 2010 r. Informacja o emisji obligacji została zawarta w raporcie bieżącym 36/2010.
- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 24/2011 z dnia 11.07.2011) o wprowadzeniu do obrotu na Catalyst 10 000 obligacji BOŚ S.A. serii D obligacji o wartości nominalnej 10 000 złotych każda i terminie wykupu 18 maja 2021 r.
- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 42/2011 z dnia 18.11.2011) o wprowadzeniu do obrotu na Catalyst oraz wyznaczeniu pierwszego dnia notowania w alternatywnym systemie obrotu na Catalyst dla obligacji BOŚ S.A. 230 000 obligacji serii E spółki BOŚ S.A. o wartości nominalnej 1 000 zł każda i terminie wykupu 4 października 2014 r. oraz 150 102 obligacje serii F spółki BOŚ S.A. o wartości nominalnej 1 000 zł każda i terminie wykupu 4 października 2014 r.

Przedsięwzięcia w obszarze Wsparcia

W 2011 roku Bank kontynuował realizację kolejnych projektów informatycznych, z których najistotniejszym jest wdrażanie Centralnego Systemu Bankowego. Kontynuowane były również prace nad dostosowaniem hurtowni danych i systemów sprawozdawczych, prace związane z platformą integracyjną pozwalającą na usprawnienie wymiany informacji pomiędzy systemami.

W 2011 roku zakończono realizację 5 projektów w obszarze sprawozdawczości obowiązkowej, raportowania wewnętrznego i wsparcia sprzedaży oraz produkcyjnie uruchomiono 3 systemy w

obszarze wsparcia sprzedaży i raportowania zewnętrznego.

Realizowano również rozpoczęte wcześniej działania związane z doskonaleniem funkcjonowania wsparcia informatycznego w Banku, w szczególności regulacje zmierzające do zintegrowanego zarządzania architekturą informatyczną Banku w ramach Programu Zintegrowanego Systemu Informatycznego.

Znaczące umowy

- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 8/2011 z dnia 19.04.2011), że w dniu 19 kwietnia 2011 r. Bank zawarł z jednym z banków polskich Umowę linii obligacyjnej stand by, na podstawie której Bank Ochrony Środowiska S.A. uzyskał dostęp do finansowania w wysokości 350 mln zł na okres 6 miesięcy.
- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 22/2011 z dnia 30.05.2011), że w dniu 30 maja 2011 r. Bank podpisał umowę linii kredytowej z Nordyckim Bankiem Inwestycyjnym (NIB). NIB postawił do dyspozycji BOŚ S.A. środki w wysokości 30 mln euro na okres 8 lat przeznaczone dla małych i średnich firm oraz jednostek samorządu terytorialnego. Kredyt jest oprocentowany według stopy bazowej EURIBOR + marża. Kredyt będzie wykorzystany w transzach.
- Zarząd Banku poinformował, (raport bieżący 23/2011 z dnia 30.06.2011) że w dniu 29 czerwca 2011 r. Bank zawarł z jednym ze swoich strategicznych Klientów umowę wykupu wierzytelności bez regresu do zbywcy na kwotę 200 mln zł, na okres do dnia 31 grudnia 2011 r.
- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 25/2011 z dnia 11.07.2011), że w dniu 11 lipca 2011 r. wpłynął do Banku, po podpisaniu przez jednego ze strategicznych Klientów, Aneks do umowy o udostępnienie linii gwarancyjnej, przedłużający okres funkcjonowania o 12 miesięcy i zwiększający zaangażowanie Banku do kwoty 150 mln zł. Warunki cenowe transakcji nie odbiegają od warunków rynkowych. Łączne zaangażowanie Banku, przy uwzględnieniu zawartego Aneksu, w stosunku do Dłużnika przekroczyło 10% kapitałów własnych Banku.
- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 26/2011 z dnia 23.08.2011), że w dniu 22 sierpnia 2011 r. BOŚ S.A. zawarł z jednym z Klientów Umowę o wykup wierzytelności bez regresu do Zbywcy, na podstawie której Bank nabył wierzytelność o wartości 81,8 mln zł. Na cenę nabycia wierzytelności składa się należność główna w kwocie 71,3 mln zł oraz odsetki w wysokości 10,6 mln zł pomniejszone o kwotę upustu netto stanowiącego wartości 30% tych odsetek. Termin całkowitej spłaty przez Dłużnika wierzytelności nabytej przez Bank przypada na dzień 31.12.2012 r. Wierzytelność nabywana przez Bank zabezpieczona jest hipoteką oraz zastawem rejestrowym na rzeczach ruchomych. Zapłata ceny nabycia wierzytelności przez Bank ma nastąpić w terminie trzech dni roboczych od ziszczenia się warunków określonych w umowie o wykup wierzytelności. Warunki cenowe transakcji nie odbiegają od warunków rynkowych. Łączne zaangażowanie Banku w stosunku do Dłużnika w okresie ostatnich 12 miesięcy, przy uwzględnieniu obecnej umowy, przekroczyło 10% funduszy własnych i wynosi 161,8 mln zł.
- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 30/2011 z dnia 12.09.2011), że w dniu 12 września 2011r. Bank Ochrony Środowiska S.A. zawarł umowę międzybankowej pożyczki syndykowanej w wysokości 60 mln euro organizowanej przez konsorcjum banków: Erste Group Bank AG, HYPO NOE Gruppe Bank AG, ING Bank N.V., Raiffeisenlandesbank Niederösterreich - Wien AG, Landesbank Berlin AG i Raiffeisen Bank International AG, który pełni funkcję Agenta. Oprocentowanie pożyczki wynosi EURIBOR plus marża, okres finansowania wynosi 18 miesięcy. Wartość umowy wynosi: 259,3 mln zł wg kursu średniego NBP z dnia 12.09.2011 r. Warunki cenowe umowy nie odbiegają od warunków rynkowych.
- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 37/2011 z dnia 13.10.2011), że w dniu 13 października 2011 r. podpisał z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym umowę operacyjną, na mocy której BOŚ S.A. będzie pełnił rolę Funduszu Rozwoju Obszarów Miejskich dla Inicjatywy JESSICA dla miast w woj. pomorskim poza Gdańskiem, Gdynią, Sopotem i Słupskiem. Inicjatywa JESSICA jest pozadotacyjnym, zwrotnym instrumentem inżynierii finansowej, stworzonym przez Komisję Europejską, Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) oraz Bank Rozwoju Rady Europy (CEB). BOŚ S.A. został wybrany do zarządzania funduszem w wysokości ok. 65 mln PLN w ramach Działania 3.3 – „Infrastruktura Rozwoju Miast – wsparcie pozadotacyjne”.
- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 38/2011 z dnia 24.10.2011) w dniu 24 października 2011r. podpisał z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym umowę operacyjną, na mocy której BOŚ S.A. będzie pełnił rolę Funduszu Rozwoju Obszarów Miejskich dla Inicjatywy JESSICA dla miast w woj. śląskim. BOŚ S.A. został wybrany do zarządzania funduszem w wysokości ok. 242 mln PLN w ramach Działania 6.2.3 – „Rewitalizacja -JESSICA”.

- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 39/2011 z dnia 27.10.2011), że w dniu 27 października 2011 r. zawarł z jednym z banków polskich Umowę linii obligacyjnej stand by, na podstawie której Bank Ochrony Środowiska S.A. uzyskał dostęp do finansowania w wysokości 200 mln zł w terminie od 31 października 2011 r. do 30 kwietnia 2012 r. Warunki cenowe umowy nie odbiegają od warunków rynkowych.
- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 48/2011 z dnia 20.12.2011), że w dniu 20 grudnia 2011 r. Bank zawarł - w ramach konsorcjum banków w składzie: BRE Bank S.A. (Agent konsorcjum), BOŚ S.A., BGK, PKO BP S.A., Raiffeisen Bank Polska S.A., Investkredit AG - umowy kredytowe na finansowanie II Fazy budowy farm wiatrowych na kwotę 99,9 mln zł. W dniu 5 stycznia 2011 r. BOŚ S.A. zawarł - w ramach konsorcjum banków w składzie: BRE Bank S.A. (Agent konsorcjum), BOŚ S.A., BGK, PKO BP S.A., Raiffeisen Bank Polska S.A., Investkredit AG, BZ WBK S.A. - umowy kredytowe na kwotę 56,3 mln zł, przeznaczone na finansowanie I Fazy budowy farm wiatrowych, realizowanych przez podmioty powiązane kapitałowo z podmiotami realizującymi II Fazę budowy farm wiatrowych. Łączna wysokość zaangażowania Banku w finansowanie obydwu faz budowy farm wiatrowych stanowi kwotę 156,2 mln zł

II. WYNIKI FINANSOWE I DZIAŁALNOŚĆ GRUPY

1. RACHUNEK WYNIKÓW GRUPY

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2010	2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
Działalność kontynuowana						
1.	Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	823 941	653 705	585 293	126,0	140,8
2.	Koszty z tytułu odsetek i podobne koszty	-553 519	-409 920	-357 510	135,0	154,8
3.	Wynik z tytułu odsetek	270 422	243 785	227 783	110,9	118,7
4.	Przychody z tytułu opłat i prowizji	144 457	145 224	134 523	99,5	107,4
5.	Koszty z tytułu opłat i prowizji	-31 296	-27 837	-29 947	112,4	104,5
6.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	113 161	117 387	104 576	96,4	108,2
7.	Przychody z tytułu dywidend	3 726	3 176	101	117,3	3 689,1
8.	Wynik na działalności handlowej	74 910	46 717	41 514	160,3	180,4
9.	Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	4 465	3 787	-2 347	117,9	-190,2
10.	Wynik z pozycji wymiany	30 349	46 916	28 380	64,7	106,9
11.	Pozostałe przychody operacyjne	8 303	9 376	14 079	88,6	59,0
12.	Pozostałe koszty operacyjne	-9 859	-12 547	-7 894	78,6	124,9
13.	Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości	-42 598	-36 925	-34 376	115,4	123,9
14.	Ogólne koszty administracyjne	-375 988	-348 303	-337 408	107,9	111,4
15.	WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	76 891	73 369	34 408	104,8	223,5
16.	ZYSK BRUTTO	76 891	73 369	34 408	104,8	223,5
17.	Obciążenia podatkowe	-14 473	-10 187	-7 515	142,1	192,6
18.	- część bieżąca	-16 010	-11 745	-11 771	136,3	136,0
19.	- część odroczone	1 537	1 558	4 256	98,7	36,1
ZYSK NETTO		62 418	63 182	26 893	98,8	232,1

W 2011 roku Grupa BOŚ osiągnęła wzrost wyniku z tytułu odsetek, który był wyższy o 10,9% w porównaniu do roku poprzedniego.

Wzrost odnotowano pomimo zwiększonych kosztów finansowania Grupy, na skutek konieczności zastępowania depozytów wycofywanych przez podmioty, na które zmiana Ustawy o finansach publicznych nałożyła obowiązek trzymania środków w BGK, obligacjami własnymi Banku i nowymi depozytami. Pozytywny wpływ na wzrost wyniku odsetkowego miała wyższa przychodowość kredytów w 2011 r.

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2010	2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze z tytułu:						
I	Kredytów i pożyczek, w tym od:	646 388	511 375	460 374	126,4	140,4
1.	- Banków	4 745	2 486	11 173	190,9	42,5
2.	- Klientów, w tym:	641 643	508 889	449 201	126,1	142,8
a.	- korporacyjnych	221 468	165 094	175 053	134,1	126,5
b.	- detalicznych	217 213	170 094	151 375	127,7	143,5
c.	- finansów publicznych	202 909	173 701	122 683	116,8	165,4
d.	- pozostali	53	-	90	x	58,9
II	Instrumentów finansowych, w tym:	174 625	142 330	124 919	122,7	139,8
1.	- dostępnych do sprzedaży	129 573	110 517	72 935	117,2	177,7
2.	- utrzymywanych do terminu zapadalności	25 821	18 990	33 341	136,0	77,4
3.	- przeznaczonych do obrotu	19 231	12 823	18 643	150,0	103,2
III	Transakcje zabezpieczające	2 020	-	-	x	x
IV	Pozostałe	908	-	-	x	x
Razem		823 941	653 705	585 293	126,0	140,8

W 2011 roku Grupa odnotowała wzrost przychodów z tytułu odsetek i przychodów o podobnym charakterze w każdym obszarze działalności. Najwyższy wartościowo wzrost przychodów dotyczył odsetek od kredytów i pożyczek udzielonych klientom korporacyjnym (o 56,4 mln zł) oraz odsetek od kredytów i pożyczek udzielonych klientom detalicznym (o 47,1 mln zł).

W 2011 roku wzrosły również koszty odsetkowe. Największe wartościowo zmiany dotyczyły kosztów odsetek od dłużnych papierów własnej emisji (o 87,7 mln zł) i wynikały głównie z tytułu emisji obligacji przeprowadzonych w 2011 roku oraz kosztów odsetek od przyjętych lokat, depozytów i rachunków bankowych od klientów detalicznych (o 30,8 mln zł).

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2010	2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
	Koszty odsetek i podobne koszty z tytułu:					
I	Lokat przyjętych, depozytów i rachunków bankowych, w tym od:	413 302	371 294	324 410	111,3	127,4
1.	- Banków	8 090	5 959	18 313	135,8	44,2
2.	- Klientów	405 212	365 335	306 097	110,9	132,4
a.	- korporacyjnych	172 973	154 756	67 288	111,8	257,1
b.	- detalicznych	168 185	137 342	139 020	122,5	121,0
c.	- finansów publicznych	29 479	29 524	27 299	99,8	108,0
d.	- funduszy ekologicznych	24 632	40 923	67 822	60,2	36,3
e.	- pozostali	9 943	2 790	4 668	356,4	213,0
II	Kredytów i pożyczek, w tym od:	40 916	27 031	31 762	151,4	128,8
1.	- Banków	16 668	11 170	10 707	149,2	155,7
2.	- Klientów	24 248	15 861	21 055	152,9	115,2
III	Instrumentów finansowych - dłużne papiery własnej emisji	99 301	11 595	1 338	856,4	7 421,6
	Razem	553 519	409 920	357 510	135,0	154,8

Wynik Grupy z tytułu opłat i prowizji uległ zmniejszeniu o 3,6%, przy czym wynik Banku był wyższy o 2,1% wobec roku poprzedniego. Obniżenie wyniku Grupy zostało spowodowane niższym o 5,9 mln zł (15,9%) wynikiem z tytułu opłat i prowizji Domu Maklerskiego BOŚ S.A. na skutek mniejszej aktywności klientów indywidualnych na GPW w warunkach dekonunktury.

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2010	2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
Przychody z tytułu opłat i prowizji						
1.	Opłaty i prowizje z tytułu działalności bankowej, w tym od:	32 238	30 564	27 643	105,5	116,6
a.	- Klientów	32 238	30 564	27 643	105,5	116,6
2.	Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	1 007	919	445	109,6	226,3
3.	Opłaty z tytułu operacji papierami wartościowymi	46 395	52 668	55 841	88,1	83,1
4.	Opłaty za obsługę rachunków klientów, inne operacje rozliczeniowe w obrocie krajowym i zagranicznym	51 816	48 571	39 470	106,7	131,3
5.	Opłaty od operacji kartami płatniczymi	11 698	11 115	10 491	105,2	111,5
6.	Pozostałe opłaty	1 303	1 387	633	93,9	205,8
Razem		144 457	145 224	134 523	99,5	107,4
Koszty z tytułu opłat i prowizji						
1.	Opłaty z działalności maklerskiej	16 366	16 683	18 354	98,1	89,2
2.	Opłaty z tytułu kart płatniczych	7 137	6 351	6 067	112,4	117,6
3.	Opłaty za korzystanie z bankomatów innych banków	2 268	2 768	3 640	81,9	62,3
4.	Prowizje płacone innym bankom w obrocie gotówkowym	826	775	814	106,6	101,5
5.	Opłaty od rachunków bieżących	2 520	184	-	1 369,6	x
6.	Pozostałe opłaty	2 179	1 076	1 072	202,5	203,3
Razem		31 296	27 837	29 947	112,4	104,5

W kwocie dywidendy za 2011 rok znajduje się m.in. dywidenda od spółki Kemipol Sp. z o.o. w wysokości 3 432 tys. zł oraz WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w wysokości 196 tys. zł, a w 2010 roku 2 750 tys. zł. otrzymano od Kemipol Sp. z o.o. i 407 tys. zł od spółki WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.

Wynik na działalności handlowej wyniósł 74,9 mln zł w 2011 roku. W porównaniu do roku poprzedniego wynik był wyższy o 60,3%. Wzrost wynikał głównie z osiągnięcia przez Dom Maklerski BOŚ S.A. wyższego wyniku z operacji kontraktami różnic kursowych, jak i pozostałymi pochodnymi instrumentami finansowymi, na skutek większej zmienności rynku walutowego w 2011 r. Wzrost wyniku na działalności handlowej Banku wynikał ze wzrostu przychodów z finansowych instrumentów pochodnych, w tym w szczególności swapów walutowych.

Nastąpiło zmniejszenie wyniku z wymiany o 35,3% na skutek mniejszej wartości kredytów w walutach obcych udzielonych w 2011 roku w porównaniu z rokiem 2010. Spadek sprzedaży kredytów walutowych miał związek z implementacją przez Bank Rekomendacji T wydanej przez KNF, która zaostrzyła warunki udzielania kredytów walutowych oraz konserwatywną polityką Banku w zakresie marż odsetkowych.

W 2011 roku w porównaniu do roku poprzedniego mniej korzystnie ukształtował się wynik z odpisów z tytułu utraty wartości w wysokości (42,6) mln zł, wobec (36,9) mln zł w roku 2010.

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2010	2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
1.	Świadczenia pracownicze	183 125	171 252	164 856	106,9	111,1
2.	Koszty administracyjne, w tym:	161 722	150 427	147 333	107,5	109,8
a.	- koszty rzeczowe	139 777	135 263	134 940	103,3	103,6
b.	- podatki i opłaty	5 148	4 356	4 655	118,2	110,6
c.	- składka i wpłaty na BFG	10 562	5 231	4 776	201,9	221,1
3.	Amortyzacja, w tym:	31 141	26 624	25 219	117,0	123,5
a.	- od środków trwałych	20 979	18 987	18 376	110,5	114,2
b.	- od wartości niematerialnych	10 162	7 637	6 843	133,1	148,5
Razem		375 988	348 303	337 408	107,9	111,4

Tempo wzrostu ogólnych kosztów administracyjnych Grupy wyniosło 7,9%, przy wzroście skali działania mierzonej wzrostem aktywów o 3,0% r/r. Tempo wzrostu świadczeń pracowniczych

wyniosło 6,9%. Podkreślić należy iż, tempo wzrostu świadczeń pracowniczych w Banku było na poziomie zbliżonym do wskaźnika inflacji i wyniosło 3,8%. Natomiast istotny wzrost kosztów osobowych i wzrost zatrudnienia miał miejsce w DM BOŚ S.A. w związku z rozwojem działalności na rynku forex. Koszty rzeczowe Grupy wzrosły o 3,3%, tj. o 4,5 mln zł, głównie na skutek wzrostu kosztów IT i czynszów. Istotny wzrost odnotowano także w kosztach składki na BFG o 101,9 %, tj. o 5,3 mln zł oraz amortyzacji o 17,0%, tj. 4,5 mln zł.

Lp.	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Zmiana	Zmiana
				wobec 31.12.10	wobec 31.12.09
1. BOŚ S.A.	1 746	1 763	1 735	-17	11
2. Dom Maklerski BOŚ S.A.	230	199	181	31	49
3. BOŚ Eko Profit S.A.	5	4	1	1	4
Razem zatrudnienie w Grupie BOŚ S.A.	1 981	1 966	1 917	15	64

W 2011 r. Grupa BOŚ S.A. osiągnęła zysk brutto w wysokości 76,9 mln zł. W porównaniu do roku poprzedniego wynik był wyższy o 4,8%. Wynik netto wyniósł 62,4 mln zł i był niższy o 1,2%. Jednakże należy uwzględnić, iż na wynik roku 2010 wpłynęło zdarzenie jednorazowe w postaci zmniejszenia obciążeń podatkowych o kwotę 7,8 mln zł na skutek zmiany rozliczenia podatkowego za poprzedni rok.

Efektywność i bezpieczeństwo działania Grupy

Poniżej przedstawiono najważniejsze wskaźniki rentowności i efektywności działania Grupy oraz metodologię ich obliczenia:

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Zmiana w p.p.	Zmiana w p.p.
		%			wobec 31.12.10	wobec 31.12.09
1.	Stopa zwrotu z kapitału (ROE)	5,6	6,3	3,0	-0,7	2,6
2.	Stopa zwrotu z aktywów (ROA)	0,4	0,5	0,2	-0,1	0,2
3.	Marża odsetkowa na aktywach ogółem	1,8	1,8	2,0	-	-0,2
4.	Koszty/dochody (C/I)	76,4	76,6	83,4	-0,2	-7,0

1) Relacja zysku netto do średniego stanu kapitałów własnych z początku i końca okresu.

2) Relacja zysku netto do średniego stanu aktywów z początku i końca okresu.

3) Relacja wyniku z tytułu odsetek do średniego stanu aktywów z początku i końca okresu. Ze względu na zmianę prezentacji przychodów i kosztów z tytułu rozliczonej prowizji według metody liniowej dane za lata obrotowe 2010 i 2009 zostały przekształcone i są w pełni porównywalne.

4) Relacja ogólnych kosztów administracyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych do wyniku z tytułu odsetek, wyniku z tytułu opłat i prowizji, przychodów z tytułu dywidend, wyniku na działalności handlowej, wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych, wyniku z pozycji wymiany i pozostałych przychodów operacyjnych.

Wskaźniki Grupy na dzień 31 grudnia 2011 r. pozostały na stabilnym poziomie zbliżonym do stanu z 31 grudnia 2010 r.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. wskaźnik kredyty/depozyty wyniósł 99,5% i zwiększył się o 9,6 p. p. wobec 31 grudnia 2010 r. Należy jednakże zaznaczyć, iż wskaźnik nie uwzględnia pozyskania przez Bank finansowania w postaci obligacji w PLN i EUR, co wpłynęło pozytywnie na poziom płynności w Banku.

W przypadku uwzględnienia zobowiązań z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych (bez zobowiązań podporządkowanych) wskaźnik wyniósłby 84,9%.

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Zmiana w p.p.	Zmiana w p.p.
		%			wobec 31.12.10	wobec 31.12.09
1.	Współczynnik wypłacalności	12,24	12,36	12,78	-0,12	-0,5
2.	Kredyty/depozyty*	99,5	89,9	98,7	9,6	0,8

*Kredyty i pożyczki udzielone klientom/zobowiązania wobec klientów; bez uwzględnienia obligacji własnych

2. BILANS

Suma bilansowa Grupy na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniosła 15 637,1 tys. zł i była wyższa o 3,0% w porównaniu do stanu na koniec 2010 r.

2.1. Aktywa Grupy

2.1.1. Zmiany w strukturze aktywów

Największy udział w aktywach (72,6%) stanowiły kredyty i pożyczki udzielone klientom. Udział tej pozycji w aktywach wzrósł w 2011 roku o 0,4 p.p. Natomiast zmniejszył się udział inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych o 0,2 p.p. Ich udział w aktywach na koniec 2011 r. wyniósł 20,8%.

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
1.	Kasa, środki w Banku Centralnym	469 116	484 634	442 373	96,8	106,0
2.	Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	94 582	106 776	118 351	88,6	79,9
3.	Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	6 592	61 022	59 083	10,8	11,2
4.	Pochodne instrumenty finansowe	56 646	4 059	7 925	1 395,6	714,8
5.	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	11 352 492	10 956 947	9 295 669	103,6	122,1
6.	Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	3 250 739	3 192 667	1 568 550	101,8	207,2
6.1.	- dostępne do sprzedaży	2 601 074	2 807 605	1 079 750	92,6	240,9
6.2.	- utrzymywane do terminu zapadalności	649 665	385 062	488 800	168,7	132,9
7.	Aktywa zastawione	-	-	269 285	x	-
8.	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	-	22 830	-	-	x
9.	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	22 830	-	-	x	x
10.	Wartości niematerialne	119 870	95 188	70 285	125,9	170,5
11.	Rzeczowe aktywa trwałe	128 610	126 844	109 610	101,4	117,3
12.	Aktywa z tytułu podatku dochodowego	30 298	32 012	38 576	94,6	78,5
13.	Inne aktywa	105 342	97 208	107 133	108,4	98,3
AKTYWA RAZEM		15 637 117	15 180 187	12 086 840	103,0	129,4

2.1.2. Charakterystyka polityki kredytowej Banku

Celem BOŚ S.A. w 2011 r. w zakresie działalności kredytowej było kształtowanie takiego wolumenu i struktury portfela kredytowego, które zapewniłyby realizację planowanych zadań biznesowych Banku, w warunkach akceptowalnego poziomu ryzyka.

Oferta produktowa dostosowana była do potrzeb poszczególnych segmentów klienta i rozwijała się, w szczególności, w kierunku:

- intensyfikacji kredytowania celów i zadań proekologicznych realizowanych przez klientów pionu korporacji i finansów publicznych oraz pionu detalicznego
- intensyfikacji sprzedaży kredytów mieszkaniowych i produktów wysokomarżowych dla klientów pionu detalicznego.

Zasady indywidualnej obsługi stosowane były wobec klientów o szczególnym znaczeniu dla Banku. Podjęto działania dla zwiększenia efektywności działalności windykacyjnej.

Bank finansował transakcje, które były zgodne z normami obowiązującego prawa.

Bank nie angażował się w transakcje:

- mogące narazić Bank na utratę reputacji;
- mogące spowodować przekroczenie obligatoryjnych limitów koncentracji zaangażowań;
- na rzecz partii politycznych, związków zawodowych, związków i organizacji religijnych;
- realizowane z naruszeniem Prawa Ochrony Środowiska lub mogące stanowić potencjalne źródło degradacji środowiska naturalnego;
- z klientami nie posiadającymi wiarygodnych, stałych i stabilnych dochodów.

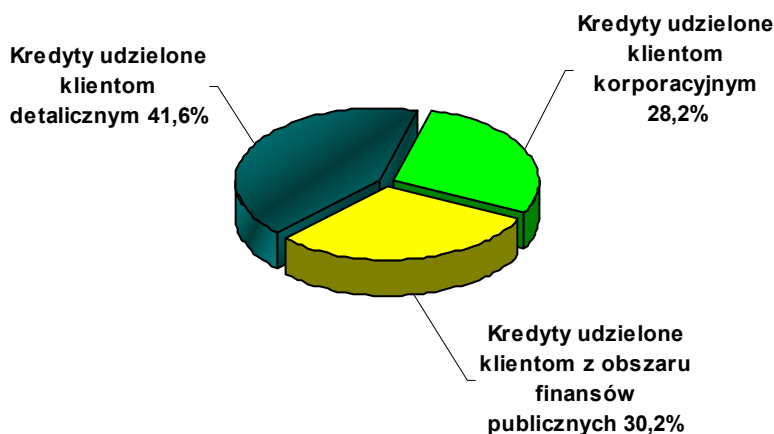
2.1.3. Kredyty i pożyczki

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom Grupy według stanu na koniec 2011 r. wynosiła 11 352,5 mln zł, w porównaniu do końca 2010 r. była wyższa o 3,6%. Należy podkreślić, że na wzrost kredytów w 2011 roku wpływ miała deprecjacja złotego wobec franka szwajcarskiego o 14,8% oraz wobec euro o 11,5%. Eliminując ten wpływ portfel kredytowy byłby wyższy o 0,14%.

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
1.	Kredyty udzielone klientom detalicznym	4 721 169	4 335 062	3 291 452	108,9	143,4
2.	Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	3 196 939	2 873 539	2 704 096	111,3	118,2
3.	Kredyty udzielone finansom publicznym	3 434 373	3 747 700	3 299 382	91,6	104,1
4.	Kredyty udzielone pozostałym klientom	1	638	739	0,2	0,1
5.	Kredyty i pożyczki razem	11 352 482	10 956 939	9 295 669	103,6	122,1
6.	Pozostałe należności	10	8	-	125,0	x
KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM		11 352 492	10 956 947	9 295 669	103,6	122,1

W 2011 roku największy przyrost, o 11,3%, miał miejsce w pozycji kredyty udzielone klientom korporacyjnym. Jednak nadal najwyższy udział w kredytach ogółem wynoszący 41,6% mają kredyty udzielone klientom segmentu detalicznego. Wolumen kredytów udzielonych klientom detalicznym zwiększył się w 2011 roku o 8,9%. Najbardziej istotnym produktem kredytowym tego segmentu pozostaje kredyt hipoteczny. Wartość bilansowa kredytów hipotecznych udzielonych klientom detalicznym na koniec 2011 roku wyniosła 4 000 mln zł wobec 3 608 mln zł na koniec 2010 r. Udział kredytów hipotecznych w walutach obcych w portfelu kredytów hipotecznych (netto) udzielonych klientom indywidualnym wyniósł 69% na koniec 2011 oraz 2010 roku.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom - struktura segmentowa

Przeciętna podstawowa stopa oprocentowania kredytów udzielonych ze środków własnych Banku (walutowe + złotowe) wyniosła w 2011 r. 5,82%, a dla kredytów udzielonych w PLN 6,82%, a w 2010 roku odpowiednio 5,24% i 6,04%. Po wyłączeniu kredytów zagrożonych stopa ta wyniosła w 2011 roku (walutowe + złotowe) 6,16%, a dla kredytów udzielonych w PLN 7,27%, a w 2010 roku odpowiednio 5,57% i 6,43%.

2.1.4. Kredyty i pożyczki udzielone w okresie sprawozdawczym

W 2011 r. Bank udzielił kredytów i pożyczek na kwotę 2 937,2mln zł (bez kredytów w rachunku bieżącym), tj. o 24,3% mniej niż w roku poprzednim (wg wartości kapitału/wartości nominalnej w momencie udzielania kredytu). Wzrost sprzedaży o 30,1% zanotowano w segmencie korporacyjnym, natomiast spadek sprzedaży w segmencie detalicznym.

Sprzedaż kredytów i pożyczek w 2011 r., 2010 r. i 2009 r.

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2010	2009	Dynamika	Dynamika
		w tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
1.	Kredyty udzielone klientom korporacyjnym w okresie roku	1 904 106	1 463 890	855 589	130,1	222,5
2.	Kredyty udzielone klientom detalicznym w okresie roku	605 274	1 416 603	1 179 566	42,7	51,3
3.	Kredyty udzielone finansom publicznym w okresie roku	422 859	1 002 063	1 645 747	42,2	25,7
4.	Kredyty udzielone funduszom ekologicznym w okresie roku	5 000,0	-	300	x	1 666,7
5.	Kredyty udzielone pozostałym klientom w okresie roku	-	71	5 033	-	-
KREDYTY UDZIELONE KLIENTOM W OKRESIE ROKU		2 937 238	3 882 628	3 686 235	75,7	79,7

2.1.5. Jakość portfela kredytowego

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011		31.12.2010		31.12.2009	
		tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%
1.	Kredyty i pożyczki, które nie są zaległe i w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości	10 702 017	92,2	10 361 035	92,2	8 727 721	89,9
2.	Kredyty i pożyczki, które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości	237 823	2,0	203 085	1,8	157 473	1,6
3.	Kredyty i pożyczki w przypadku których wykazano utratę wartości	670 196	5,8	677 313	6,0	825 931	8,5
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto		11 610 036	100,0	11 241 433	100,0	9 711 125	100,0
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom		-248 554	-2,1	-278 649	-2,5	-353 151	-3,6
Inne należności (netto)		10	0	8	0	-	x
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto, w tym:		11 361 492	97,9	10 962 792	97,5	9 357 974	96
- klienci		11 352 492	97,8	10 956 947	97,5	9 295 669	95,7
- banki		9 000	0,1	5 845	0,1	62 305	0,6

W 2011 roku poziom odpisów aktualizujących uległ zmniejszeniu o 10,8% (tj. 30,1 mln zł) w stosunku do stanu na koniec roku 2010. Udział odpisów aktualizacyjnych w zadłużeniu kredytowym na 31 grudnia 2011 r. wyniósł 2,1%, wobec wskaźnika 2,5% odnotowanego na koniec 2010 r. oraz 3,6% na koniec 2009 r.

Poziom wskaźnika udziału kredytów i pożyczek brutto z utratą wartości w całym portfelu wyniósł 5,8%, wobec 6,0% na koniec 2010 r. oraz 8,5% na koniec 2009 r.

2.2. Kapitał własny i zobowiązania razem Grupy**2.2.1. Zmiany w strukturze kapitału własnego i zobowiązań razem**

W 2011 r. miały miejsce istotne zmiany w strukturze kapitału własnego i zobowiązań. Udział zobowiązań wobec klientów w pasywach obniżył się na koniec 2011 roku o 7,3 p.p. do 73,0% z 80,3% na koniec 2010 r. Głównym powodem było wycofywanie depozytów przez niektóre jednostki sektora finansów publicznych, w tym NFOŚiGW, będących klientami Banku, na skutek zmiany Ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. Ustawa nałożyła na określone podmioty obowiązek lokowania wolnych środków w formie depozytu na rachunku Ministra Finansów, prowadzonym w BGK. Wycofane środki Bank zastąpił poprzez emisję papierów wartościowych (obligacji). Udział zobowiązań z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych w pasywach Grupy wzrósł o 7,9 p.p., tj. o 1 261,5 mln zł i osiągnął 12,6% na koniec 2011 r.

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
1.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	122	93	143	131,2	85,3
2.	Zobowiązania wobec innych banków	710 304	858 863	1 366 541	82,7	52,0
3.	Pochodne instrumenty finansowe	20 495	76 884	15 073	26,7	136,0
4.	Zobowiązania wobec klientów	11 411 889	12 190 579	9 415 275	93,6	121,2
5.	Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	1 964 891	703 430	160	279,3	1 228 056,9
6.	Zobowiązania podporządkowane	222 783	121 314	121 377	183,6	183,5
7.	Rezerwy	19 698	20 028	16 776	98,4	117,4
8.	Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	10 552	7 390	-	142,8	x
9.	Pozostałe zobowiązania	114 728	118 498	231 541	96,8	49,5
10.	Kapitał własny	1 161 655	1 083 108	919 954	107,3	126,3
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		15 637 117	15 180 187	12 086 840	103,0	129,4

W strukturze kapitału własnego i zobowiązań zwiększył się o 0,6 p.p., tj. o 101,5 mln zł udział zobowiązań podporządkowanych, głównie na skutek przeprowadzonej w dniu 18 maja 2011 r. emisji obligacji BOŚ S.A. serii D wysokości 100 mln zł. Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o zaliczeniu tych obligacji do funduszy uzupełniających Banku w dniu 6 października 2011 r.

Udział kapitału własnego Grupy zwiększył się o 0,3 p. p. do 7,4%, głównie na skutek wypracowania przez Grupę zysku roku bieżącego oraz wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne.

W 2011 r. Grupa BOŚ S.A. posiadała pełną zdolność do realizacji wymagalnych zobowiązań oraz finansowania akcji kredytowej i innych wydatków inwestycyjnych.

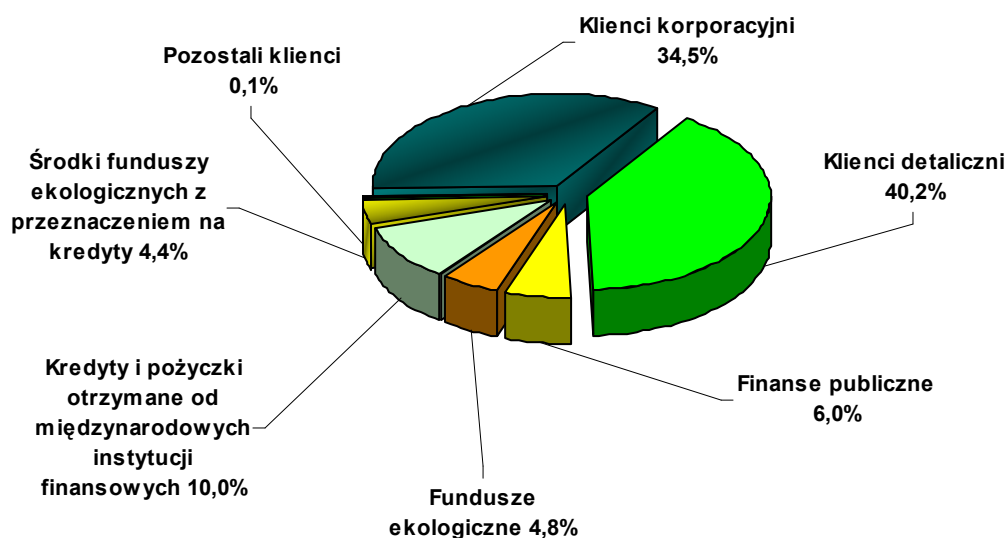
2.2.2. Źródła finansowania działalności Grupy

Zobowiązania Grupy wobec klientów według stanu na 31 grudnia 2011 r. wyniosły 11 411,9 mln zł. W 2011 roku zobowiązania wobec klientów zmniejszyły się o 778,7 mln zł tj. o 6,4%. Istotne zmiany miały miejsce w strukturze zobowiązań wobec klientów. Zmniejszył się udział segmentów klientów korporacyjnych i funduszy ekologicznych, a wzrósł udział klientów detalicznych.

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
1.	Klienci korporacyjni	3 941 388	5 469 873	3 050 926	72,1	129,2
2.	Klienci detaliczni	4 583 607	4 069 764	3 818 957	112,6	120,0
3.	Finanse publiczne	679 640	786 080	706 919	86,5	96,1
4.	Fundusze ekologiczne	551 041	635 486	962 292	86,7	57,3
5.	Pozostali klienci	16 839	8 862	3 107	190,0	542,0
6.	Kredyty i pożyczki otrzymane od międzynarodowych instytucji finansowych	1 137 200	1 075 628	658 573	105,7	172,7
7.	Środki funduszy ekologicznych z przeznaczeniem na kredyty	502 174	144 886	214 501	346,6	234,1
ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW RAZEM		11 411 889	12 190 579	9 415 275	93,6	121,2

Udział depozytów klientów detalicznych w zobowiązaniach wobec klientów wzrósł na koniec 2011 roku do 40,2% z 33,4% na koniec 2010 r. Wartość depozytów segmentu detalicznego zwiększyła się w 2011 r. o 12,6%, tj. 513,8 mln zł. Udział depozytów klientów korporacyjnych zmniejszył się z 44,9% na koniec 2010 r. do 34,5% na dzień 31 grudnia 2011 r. Spadki wolumenów depozytów zanotowano w segmencie funduszy ekologicznych i finansów publicznych.

Zobowiązania wobec klientów - struktura segmentowa

Przeciętna podstawowa stopa oprocentowania depozytów pozyskanych przez sieć placówek Banku ukształtowała się w 2011 r. na poziomie 3,91% (3,63% w 2010 r.), przy czym dla depozytów złotych wyniosła 4,01% (3,75% w 2010 r.), a depozytów walutowych 0,80% (0,64% w 2010 r.).

Na koniec 2011 roku największy udział w strukturze terytorialnej bazy depozytowej (z wyłączeniem depozytów międzybankowych) miały województwa: mazowieckie (31,3%), śląskie (13,2%), małopolskie (8,5%), kujawsko-pomorskie (5,6%) oraz wielkopolskie (5,5%). Ich łączny udział w depozytach ogółem wyniósł 64 % i w stosunku do stanu na koniec 2010 roku obniżył się o 5,5 p.p.

2.2.3. Informacje o zaciągniętych kredytach, o umowach pożyczek, oraz o udzielonych poręczeniach lub gwarancjach

W dniu 30 maja 2011 r. podpisana została umowa linii kredytowej z Nordyckim Bankiem Inwestycyjnych (NIB) w wysokości 30 mln EUR, z 8 letnim okresem finansowania, przeznaczona na długoterminowe kredyty dla podmiotów sektora prywatnego i publicznego na inwestycje z zakresu ochrony środowiska. Oprocentowanie linii wynosi EURIBOR6M plus marża.

W dniu 12 września 2011 r. została zawarta umowa pożyczki syndykowanej w wysokości 60 mln euro organizowana przez konsorcjum banków: Erste Group Bank AG, HYPO NOE Gruppe Bank AG, ING Bank N.V., Raiffeisenlandesbank Niederösterreich - Wien AG, Landesbank Berlin AG i Raiffeisen Bank International AG jako agenta. Oprocentowanie linii wynosi EURIBOR6M plus marża.

W 2011 r. nie było wypowiedzianych umów dotyczących kredytów i pożyczek.

Informacja o zaciągniętych pożyczkach:

Lp.	Pożyczkodawca	Kwota pożyczki tys.	Kwota do wykorzystania tys.	Waluta	Data zawarcia umowy	Data spłaty kapitału
1.	Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	4 600	0	EUR	28-11-2001	27-8-2013
2.	Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	10 000	0	EUR	4-11-2002	4-11-2012
3.	Council of Europe Development Bank, Paryż	50 000	0	EUR	2-7-2003	18-12-2018
4.	European Investment Bank, Luksemburg	50 000	0	EUR	18-7-2003	15-3-2016
5.	Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	10 000	0	EUR	20-3-2007	I transza 15-9-2017 II transza 15-9-2018
6.	European Investment Bank, Luksemburg	50 000	0	EUR*	12-11-2007	15-6-2020
7.	Council of Europe Development Bank, Paryż	50 000	0	EUR*	17-3-2008	25-4-2023
8.	European Investment Bank, Luksemburg	75 000	0	EUR	3-12-2009	I i II transza 15-6-2021
9.	Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	30 000	0	EUR	16-12-2009	15-3-2017
10.	Council of Europe Development Bank, Paryż	50 000	0	EUR	8-3-2010	I transza 22-4-2025 II transza 9-7-2021
11.	Unicredit Bank Austria AG jako agent oraz Crédit Agricole Corporate and Investment Banking, Erste Group Bank AG, Raiffeisen Zentralbank Österreich AG	50 500	0	EUR	28-7-2010	I transza 29-7-2011 II transza 28-7-2012
12.	Nordic Investment Bank	30 000	25 000	EUR	30-5-2011	I transza 31-5-2019
13.	Raiffeisen International Bank AG	60 000	0	EUR	12-9-2011	12-6-2013
RAZEM EUR		520 100	25 000			
14.	Unicredit Bank Austria AG jako agent oraz Crédit Agricole Corporate and Investment Banking, Erste Group Bank AG, Raiffeisen Zentralbank Österreich AG	75 000	0	CHF	28-7-2010	I transza 29-7-2011 II transza 28-7-2012
RAZEM CHF		75 000	0			

* Wykorzystanie w PLN lub EUR

2.2.4. Informacje o zaciągniętych kredytach, umowach pożyczek, poręczeniach i gwarancjach, nie dotyczących działalności operacyjnej Banku

W 2011 roku BOŚ S.A. nie zaciągał kredytów, pożyczek oraz nie otrzymał poręczeń i gwarancji nie dotyczących działalności operacyjnej Banku.

2.2.5. Opis wykorzystania wpływów z emisji papierów wartościowych

BOŚ S.A. przeznaczył środki pozyskane w wyniku podwyższenia kapitału zarejestrowanego w dniu 25 czerwca 2010 r. oraz emisji obligacji własnych Banku na finansowanie akcji kredytowej Banku.

2.2.6. Informacje o udzielonych pożyczkach, poręczeniach i gwarancjach podmiotom zależnym

Na dzień 31 grudnia 2011 r. podmiot zależny Banku - Dom Maklerski BOŚ S.A., posiada zobowiązanie pozabilansowe z tytułu gwarancji udzielonej przez Bank w czwartym kwartale 2011 r. w wysokości 10 mln zł. oraz limit na pozostałe cele w wysokości 20 mln zł, w tym stan należności kredytowych wynosił 4 mln zł., a stan zobowiązań pozabilansowych 16 000 tys. zł.

W związku z emisją obligacji w wysokości 250 mln euro emitowanych przez BOS Finance AB z siedzibą w Szwecji, której Bank jest jedynym akcjonariuszem, BOŚ S.A. udzielił gwarancję wykupu obligacji na zlecenie BOS Finance AB w wysokości 1 435,5 mln zł według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. (szerzej opisane w pkt I.2).

3. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE GRUPY.

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
1.	Zobowiązania warunkowe:	2 285 322	1 692 788	1 785 514	135,0	128,0
1.1.	finansowe	1 636 233	1 223 867	1 436 983	133,7	113,9
a)	otwarte linie kredytowe, w tym:	1 612 669	1 190 232	1 223 206	135,5	131,8
-	odwoławalne	1 074 890	573 333	556 368	187,5	193,2
-	nieodwoławalne	537 779	616 899	666 838	87,2	80,6
b)	otwarte akredytywy importowe	16 331	2 794	1 283	584,5	1 272,9
c)	promesy udzielenia kredytu, w tym:	5 663	29 346	167 023	19,3	3,4
-	odwoławalne	5 663	14 752	151 051	38,4	3,7
-	nieodwoławalne	-	14 594	15 972	-	-
d)	limity na transakcje FX	1 000	1 000	1 000	100,0	100,0
e)	pozostałe	570	495	44 471	115,2	1,3
1.2.	gwarancyjne	649 089	468 321	312 431	138,6	207,8
a)	poręczenia i gwarancje spłaty kredytów	94 002	88 311	117 407	106,4	80,1
b)	gwarancje właściwego wykonania kontraktu	318 071	211 034	187 863	150,7	169,3
c)	pozostałe	237 016	168 976	7 161	140,3	3 309,8
1.3.	gwarantowanie emisji	-	600	36 100	-	-
2.	Aktywa warunkowe:	723 823	475 837	1 004 026	152,1	72,1
2.1.	finansowe	452 202	173 879	660 529	260,1	68,5
a)	otwarte linie kredytowe	451 672	134 405	592 984	336,1	76,2
b)	zobowiązania od NFOŚiGW i WFOŚiGW z tytułu kredytów konsorcjalnych	-	38 944	67 545	-	-
c)	pozostałe	530	530	-	100,0	x
2.2.	gwarancyjne	266 894	297 969	340 162	89,6	78,5
2.3.	inne	4 727	3 989	3 335	118,5	141,7
Aktywa i zobowiązania warunkowe razem		3 009 145	2 168 625	2 789 540	138,8	107,9

Zobowiązania warunkowe Grupy ogółem na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniosły 2 285,3 mln zł, w tym zobowiązania finansowe Grupy wyniosły 1 636,2 mln zł (warunkowe zobowiązania finansowe Banku były wyższe i wyniosły 1 652,3 mln zł, z czego 98,6% stanowiły otwarte linie kredytowe). Udzielone poręczenia i gwarancje spłaty kredytów na dzień 31 grudnia 2011 r. wynosiły 94 mln zł. Na 31 grudnia 2011 r. stan czynnych gwarancji i poręczeń Grupy ogółem wyniósł 649,1 mln zł, a stan czynnych gwarancji i poręczeń Banku 2 094,6 mln zł.

W zobowiązaniach pozabilansowych

gwarancyjnych Banku, stan czynnych gwarancji i poręczeń wyniósł 1 858 mln zł, z czego 422 mln zł dotyczyło stanu czynnych gwarancji wystawionych przez Bank rezydentom, (tj. 22,7% ogółu czynnych gwarancji i poręczeń) oraz 1 435 mln zł dotyczyło gwarancji wystawionych przez Bank na zlecenie firmy BOS Finance AB (tj. 77,3% ogółu czynnych gwarancji i poręczeń).

Wg stanu zobowiązań na 31 grudnia 2011 r. zleceńdawcami gwarancji były:

- w 20,0% jednostki niefinansowe,
- w 2,7% sektor instytucji rządowych i samorządowych,
- w 77,3% jednostki finansowe.

W 2011 r. Bank udzielił 425 gwarancji i poręczeń na ogólną kwotę 1 849,3 mln zł (analogiczne dane za 2010 rok to 216 udzielonych gwarancji i poręczeń na kwotę 189,4 mln zł). Czynne gwarancje i poręczenia, wg stanu na 31 grudnia 2011 r., udzielone zostały z terminami ważności w 13,1% od 1 m-ca do 3 lat, w 4,0 % to gwarancje z terminem ważności od 3 lat do 5 oraz w 82,9% to gwarancje z terminem ważności powyżej 5 lat.

Większość (ilościowo) udzielonych w 2011 roku gwarancji dotyczyła zobowiązań przetargowych i należytego wykonania robót lub kontraktu.

4. RÓŻNICA POMIĘDZY PROGNOZAMI A ZREALIZOWANYMI WYNIKAMI

BOŚ S.A. nie publikował prognoz wyników finansowych.

5. CZYNNIKI ISTOTNE DLA ROZWOJU GRUPY

Do czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki Grupy w perspektywie najbliższego roku należy zaliczyć:

- efekty wdrażania Strategii BOŚ S.A. na lata 2011-2014;
- utrzymanie polityki racjonalizacji kosztów działania, zarówno w obszarze kosztów osobowych, jak i kosztów rzeczowych;
- decyzje Rady Polityki Pieniężnej dotyczące stóp procentowych;
- zmianę ustawy o odnawialnych źródłach energii - Minister Gospodarki w dniu 22 grudnia 2011 r. przekazał do uzgodnień międzyresortowych i społecznych pakiet regulacji energetycznych. Projekt proponuje wprowadzenie nowego systemu wsparcia produkcji „zielonej energii” (w oparciu o współczynniki korygujące, których wysokość uzależniona jest od rodzaju inwestycji i jej wielkości), a także czasu jego obowiązywania. Z postanowień nowej ustawy o odnawialnych źródłach energii w opublikowanym kształcie wynika konieczność zmiany podejścia Banku do oceny projektów OZE i ich finansowania. Z uwagi na brak ostatecznych ustaleń, trudno ocenić wpływ proponowanych rozwiązań na akcję kredytową Banku;
- sytuację sektora finansów publicznych, która może spowodować rezygnację z realizacji lub przesunięcie w czasie realizacji inwestycji proekologicznych, w których finansowaniu specjalizuje się Bank; również inwestorzy spoza sektora finansów publicznych mogą rezygnować z inwestycji proekologicznych ze względu na ogólną sytuację rynkową oraz zmieniające się prawo regulujące szeroko pojętą działalność w tym zakresie;
- niepewność związaną z sytuacją fiskalną w tzw. krajach peryferyjnych strefy euro przekładającą się na wzrost zmienności na rynkach finansowych, w tym na osłabienie złotego, co poprzez wzrost wyceny kredytów denominowanych w walutach obcych, zwiększa potrzebę płynnościową niektórych banków w Polsce, zaostrzając konkurencję o depozyty i może wpływać na koszt finansowania Banku;
- zmianę zasad zaokrąglania podstawy opodatkowania i kwoty podatku przy wyliczaniu podatku od zysków z depozytów bankowych osób fizycznych, która może spowodować konieczność prowadzenia agresywniejszej polityki cenowej w zakresie depozytów detalicznych;
- przyrost odpisów aktualizacyjnych jako negatywny wpływ pogorszenia ogólnej sytuacji makroekonomicznej i indywidualnej firm oraz osób prywatnych;
- rozwój współpracy z funduszami ekologicznymi w celu dalszego rozwoju działalności proekologicznej Banku;
- koniunkturę na GPW i jej wpływ na wyniki finansowe jednostki zależnej – Domu Maklerskiego BOŚ S.A.;
- ewentualne zmiany w regulacjach dotyczących działalności domów maklerskich i banków.

6. STRATEGIA ROZWOJU GRUPY

6.1. Kierunki rozwoju Banku

Wiosną 2011 r. Rada Nadzorcza BOŚ S.A. zatwierdziła aktualizację obowiązującej od 2009 r. Strategii Banku na okres 2011-2014.

Wizją Banku w zakresie rozwoju działalności jest umocnienie wiodącej pozycji na rynku finansowania projektów związanych z ochroną środowiska. Dodatkowo Bank ma ambicje bycia postrzeganym jako instytucja nowoczesna z konkurencyjną ofertą produktową, zapewniająca klientom wysoki standard obsługi. Do priorytetowych zadań Banku na najbliższe lata zaliczyć można poprawę jakości obsługi klientów, zmianę postrzegania marki BOŚ, poprawę efektywności procesów i pracowników, wdrożenie zoptymalizowanych systemów informatycznych zwiększających elastyczność i konkurencyjność Banku oraz wykorzystanie synergii płynących ze współpracy z Domem Maklerskim BOŚ S.A.

Cele Banku obejmują wzrost skali prowadzonej działalności przy jednoczesnym wzroście jej zyskowności, osiąganym poprzez korzystne kształtowanie struktury portfela, w wyniku dostosowania roli poszczególnych segmentów oraz ich modelu biznesowego i operacyjnego. Osiągnięcie tak zdefiniowanych celów odbędzie się poprzez realizację założonych kierunków strategicznych bazujących na przewagach konkurencyjnych Banku tj.:

- utrzymanie wiodącej pozycji na wzrostowym rynku finansowania ochrony środowiska,
- wzmocnienie pozycji oraz wzrost rentowności w pionie korporacji i finansów publicznych,
- umocnienie roli pionu detalicznego jako źródła stabilnego finansowania oraz istotnego elementu budowy wartości Banku,
- utrzymanie rozważnego zarządzania ryzykiem.

6.2. Kierunki rozwoju Grupy

Polityka BOŚ S.A. w zakresie inwestycji kapitałowych przewiduje możliwość zaangażowania Banku w podmioty o profilu umożliwiającym poszerzenie zakresu oferowanych usług i produktów dla klientów Banku.

7. PODSTAWOWY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

7.1. Działalność bankowa

Podstawowym celem Banku jest efektywne gospodarowanie kapitałami akcjonariuszy i środkami pieniężnymi powierzonymi przez klientów, zapewniające dochodowość działalności i bezpieczeństwo powierzonych środków.

Misja BOŚ S.A.: Rzetelny bank – w trosce o Ciebie i Nasze środowisko.

Zgodnie ze Statutem BOŚ S.A., naczelną misją Banku jest wspieranie działań służących rozwojowi przemysłu i usług w zakresie ochrony środowiska oraz rynku produktów i usług związanych z ekologią. Przedmiotem działalności Banku jest wykonywanie czynności bankowych, w tym: gromadzenie środków pieniężnych, udzielanie kredytów, dokonywanie rozliczeń pieniężnych, wykonywanie innych usług bankowych.

7.2. Grupa BOŚ S.A. na tle sektora bankowego

Udział Banku w sektorze banków komercyjnych na koniec 2011 r. (analiza banków komercyjnych obejmuje wszystkie banki łącznie z bankami spółdzielczymi oraz SKOK z wyłączeniem NBP), wynosił:

- 1,12% w zakresie sumy bilansowej, wobec 1,22% na koniec 2010 r. oraz 1,06% na koniec 2009 r.,
- 1,11% - w zakresie zobowiązań ogółem, wobec 1,32% na koniec 2010 r. oraz 1,19% na koniec 2009 r.,
- 1,14% - w zakresie należności ogółem, wobec 1,25% na koniec 2010 r. oraz 1,17% na koniec 2009 r.

Grupa BOŚ S.A. prowadzi działalność maklerską poprzez odrębną Spółkę - Dom Maklerski BOŚ S.A. (DM BOŚ S.A.). Średni udział DM BOŚ S.A. w 2011 roku w obrotach Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w najistotniejszych obszarach działalności wyniósł:

- 14,51% na rynku kontraktów terminowych, wobec 18,63% w 2010 r., oraz 23,23% w 2009 r.,
- 1,64 % na rynku akcji wobec 1,68% w 2010 r., oraz 2,56% na koniec 2009 r.

Zmniejszenie udziału Domu Maklerskiego BOŚ S.A. w obrotach kontraktami terminowymi jest związane ze spadkiem udziału inwestorów indywidualnych oraz ze zwiększeniem udziału inwestorów zagranicznych w obrotach giełdy.

8. PODSTAWOWE PRODUKTY, USŁUGI I SFERY DZIAŁALNOŚCI GRUPY

8.1. Produkty bankowe

Bank posiada w swojej ofercie produkty (depozytowe, kredytowe, rozliczeniowe) oferowane wszystkim grupom klientów, jak również produkty skierowane bezpośrednio do wybranych grup klientów BOŚ S.A. Bank wyodrębnia następujące piony biznesowe: pion korporacji i finansów publicznych oraz pion detaliczny. W ramach pionu korporacji i finansów publicznych Bank dodatkowo wyodrębnia podstawowe segmenty klientów: klientów korporacyjnych, klientów segmentu finansów publicznych i klientów funduszy ekologicznych. W ramach pionu detalicznego Bank wyodrębnia segment osób fizycznych, segment mikroprzedsiębiorstw, segment wspólnot mieszkaniowych oraz organizacje pozarządowe (NGO). Warunki i zasady współpracy z poszczególnymi grupami klientów są dostosowywane przez Bank do zmieniających się warunków rynkowych oraz ich potrzeb, z uwzględnieniem podnoszenia efektywności obsługi.

Oferta BOŚ S.A. na rynku wyróżnia się produktami związanymi ze wspieraniem przedsięwzięć proekologicznych. Produkty te, co do zasady, są oferowane wszystkim segmentom klientów Banku.

8.2. Liczba obsługiwanych klientów, rachunków, kart płatniczych i placówek

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Dynamika	Dynamika
		w tys.			31.12.10=100	31.12.09=100
BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S. A.						
1.	Liczba klientów	198,0	200,0	195,2	99,0	101,4
1.1.	Liczba klientów detalicznych	191,9	193,7	187,3	99,1	102,5
1.2.	Liczba klientów pionu korporacji i finansów publicznych	6,1	6,3	7,9	96,8	77,2
2.	Liczba rachunków oszczędnościowo - rozliczeniowych	133,8	142,1	112,9	94,2	118,5
3.	Karty płatnicze i kredytowe klientów indywidualnych	152,8	132,8	113,6	115,1	134,5
4.	Karty płatnicze i kredytowe klientów instytucjonalnych	9,7	8,5	8,0	114,1	121,3
5.	Liczba placówek (w szt.)	100	99	104	101,0	96,2
DOM MAKLERSKI BOŚ S. A.						
1.	Liczba rachunków inwestycyjnych	59,9	51,9	36,3	115,4	165,0
1.1.	w tym liczba rachunków internetowych	42,7	34,7	24,4	123,1	175,0
2.	Liczba placówek (w szt.)	20	20	20	100,0	100,0

Na koniec 2011 r. działalność operacyjną prowadziło 17 Oddziałów Głównych i 83 Oddziały Operacyjne wobec 17 Oddziałów Głównych i 82 Oddziałów Operacyjnych na koniec 2010 r.

W celu szerszego dotarcia do klientów z ofertą, Bank współpracuje z pośrednikami finansowymi oraz z doradcami partnerskimi.

W BOŚ S.A. aktywnie rozwijane są następujące kanały dostępu:

- bankowość internetowa pod nazwą "Twoje e-Konto", przeznaczona dla klientów detalicznych oraz "iBOSS" dla klientów pionu korporacji i finansów publicznych,
- bankowość telefoniczna (system automatyczny, tzw. IVR).

W Domu Maklerskim BOŚ S.A. funkcjonowało 20 placówek według stanu na 31 grudnia 2011 r. DM BOŚ S.A. świadczy także usługi za pośrednictwem platformy internetowej (www.bossa.pl).

8.3. Oferta proekologiczna i współpraca z funduszami ochrony środowiska

Oferta proekologiczna obejmuje produkty własne oraz kredyty udzielane we współpracy z donatorami. Oferta jest zróżnicowana i dostosowana do potrzeb wszystkich rodzajów podmiotów. Produkty BOŚ S.A., skierowane do wszystkich segmentów Klientów, służą finansowaniu przedsięwzięć proekologicznych oraz promowaniu rozwiązań przyjaznych środowisku wśród Klientów Banku. BOŚ S.A. szczególnie aktywnie rozwija działalność w finansowaniu odnawialnych źródeł energii, czego przykładem jest przystąpienie Banku do konsorcjów bankowych kredytujących farmy wiatrowe o mocy 207 MW.

Wolumen kredytów proekologicznych (wartość kapitału) udzielonych klientom zaliczanym do segmentu finansów publicznych, klientów korporacyjnych oraz detalicznych wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniósł 2 094 mln zł. Udział kredytów proekologicznych w kredytach ogółem wynosił 18,1%. W 2011 r. udzielono kredytów proekologicznych na kwotę 699 mln zł (dynamika 167% w stosunku do 2010 roku).

Zobowiązania wobec funduszy ekologicznych

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
a.	rachunki bieżące/rozliczeniowe	33 692	14 614	32 555	230,5	103,5
b.	lokaty terminowe	517 349	620 872	929 737	83,3	55,6
FUNDUSZE EKOLOGICZNE		551 041	635 486	962 292	86,7	57,3

W 2011 roku Bank, podobnie jak w okresach poprzednich, współpracował w zakresie obsługi depozytowej z NFOŚiGW i wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W związku z nowelizacją Ustawy o finansach publicznych, w bieżącym roku wprowadzono między innymi nowe zasady lokowania środków przez niektóre jednostki sektora finansów publicznych. Bank w 2011 r. zakończył obsługę rachunków NFOŚiGW, co miało bezpośredni wpływ na obniżenie wartości depozytów segmentu funduszy ekologicznych w BOŚ S.A. W efekcie powyższych zmian stan depozytów na koniec 2011 roku uległ obniżeniu o 13,3% w porównaniu do roku 2010.

8.4. Segment klientów korporacyjnych

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) pozostaje dla BOŚ S.A. jednym z najważniejszych segmentów rynku. Konstruując szeroką ofertę produktów rozliczeniowych, depozytowych i kredytowych Bank posiada bazę, w oparciu o którą dla każdego klienta może być budowana indywidualna oferta dostosowana do konkretnych potrzeb.

W zakresie oferty rozliczeniowej Bank posiada standardowe rachunki bieżące, pełniące funkcje rozliczeniowe i służące do gromadzenia środków pieniężnych oraz przeprowadzania rozliczeń krajowych i zagranicznych. Rachunki mogą być prowadzone w podstawowych walutach: PLN oraz USD, EUR, GBP, CHF i SEK.

W I półroczu 2011 r. wprowadzono do oferty Banku nowy produkt: Linie Wielocelową. Jest to wygodna forma średnioterminowego finansowania bieżących potrzeb przedsiębiorstw. W ramach jednej decyzji kredytowej, jednej umowy i jednego zabezpieczenia, Klient może swobodnie wybierać w ramach następujących produktów:

- kredyty odnawialne w rachunku bieżącym,
- kredyty odnawialne w rachunku kredytowym,
- kredyty obrotowe nieodnawialne w rachunku kredytowym,
- gwarancje bankowe,
- dyskonto weksli.

Oferta ta jest jedną z najatrakcyjniejszych na rynku, ponieważ brak jest sublimitów na poszczególne produkty, maksymalny okres finansowania nawet do 5 lat, a poszczególne produkty w ramach limitu mogą być uruchamiane w PLN, EUR i USD. Oferta weszła w życie od 1 kwietnia 2011 r.

W II półroczu 2011 r. Bank poszerzył ofertę o kolejny produkt tj. Linie Gwarancyjne. Linia Gwarancyjna daje klientom możliwość skorzystania z różnego rodzaju gwarancji w ramach jednej umowy i raz ustanowionego zabezpieczenia. Ponadto cechuje się prostą i szybką procedurą uruchomienia gwarancji w ramach przyznanego limitu.

Cechą wyróżniającą produkt na rynku jest długi okres finansowania, który wynosi nawet 5 lat. Dodatkowo okres obowiązywania gwarancji może wykraczać poza okres obowiązywania umowy Linii o 24 miesiące. Produkt został wprowadzony do oferty sprzedaży 15 sierpnia 2011 r.

W roku 2011 Bank wprowadził do oferty także przelew zagraniczny ekspresowy. Jest to przelew realizowany z datą waluty dnia bieżącego (data waluty D), co oznacza, że środki zostaną podstawione do dyspozycji banku otrzymującego w dniu, w którym przelew został przyjęty do realizacji. Produkt został wdrożony do oferty w dniu 16 września 2011.

Pod koniec listopada 2011 r. Bank dodał do oferty transakcje swapa procentowego IRS. Nowa oferta Banku ma na celu umożliwić klientom ograniczenie ryzyka stopy procentowej dla kredytów średnio i długoterminowych w szczególności przedsięwzięć inwestycyjnych.

Rodzaje IRS-ów oferowanych przez Bank:

- Swap amortyzowany - jest najbardziej popularnym rodzajem transakcji, gdyż jest dopasowany do przepływów z transakcji kredytowej. Charakteryzuje się malejącą kwotą nominalną transakcji zgodną z harmonogramem kredytowym.
- Swap rollercoaster - wykorzystywany jest w sytuacji, gdy w początkowej fazie finansowania zaangażowanie kredytowe klienta rośnie osiągając maksymalne zaangażowanie, a później zgodnie harmonogramem kredyt jest spłacany.
- Swap standardowy - charakteryzuje się stałą kwotą nominalną transakcji przez cały okres trwania kontraktu i jest najrzadziej wykorzystywanym rodzajem IRS wśród klientów korporacyjnych.

Bank oferuje transakcje IRS tylko jako zabezpieczenie ekspozycji kredytowej klienta w BOŚ S.A. Okres transakcji wynosi od 1 roku do 10 lat.

Bank kontynuował w roku 2011 sprzedaż kredytów finansujących działalność bieżącą oraz inwestycyjną, w tym proekologiczną, dopasowując każdorazowo warunki transakcji kredytowych do potrzeb klienta. Bank posiada także dedykowaną ofertę kredytową skierowaną do segmentu firm budowlanych i deweloperskich. BOŚ S.A. oferuje także szeroką gamę produktów gwarancyjnych, w tym między innymi gwarancje dobrego wykonania kontraktu oraz przetargowe, umożliwiające realizację kontraktów inwestycyjnych oraz uczestnictwo w przetargach.

Zobowiązania wobec klientów korporacyjnych

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
a.	rachunki bieżące/rozliczeniowe	811 549	736 202	675 837	110,2	120,1
b.	lokaty terminowe	3 129 839	4 733 671	2 375 089	66,1	131,8
KLIENCI KORPORACYJNI		3 941 388	5 469 873	3 050 926	72,1	129,2

Stan depozytów klientów korporacyjnych uległ w 2011 roku zmniejszeniu o 27,9%. Jednocześnie wzrósł udział rachunków bieżących w strukturze depozytów z 13,5 % na dzień 31 grudnia 2010 roku do 20,6 % na koniec 2011 roku.

8.5. Segment finansów publicznych

W 2011 r. Bank kontynuował współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego w Polsce. Dla części z nich prowadził kompleksową obsługę bankową budżetów, w trybie Ustawy Prawo zamówień publicznych (poprzez wykorzystanie produktów i usług bankowych oraz innych instrumentów udostępnianych przez Bank) umożliwiającą efektywne zarządzanie środkami pieniężnymi.

Dla klientów segmentu finansów publicznych Bank oferuje wszystkie standardowe produkty depozytowe i kredytowe pozostające w ofercie. Szczególny zakres oferty

BOŚ S.A. stanowią produkty służące finansowaniu projektów proekologicznych (kredyty preferencyjne i komercyjne), a także kredyty z linii banków zagranicznych przeznaczone na finansowanie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i inwestycji infrastrukturalnych, jak również Europejska Oferta, która jest pakietem produktów skierowanych do przedsiębiorców, samorządów i spółek komunalnych.

Jedną z ważnych form współpracy Banku z klientami ww. segmentu jest świadczenie kompleksowej obsługi emisji obligacji komunalnych, obejmującej: przygotowanie emisji, prowadzenie ewidencji obligacji oraz obsługę płatności wynikających z emisji.

W 2011 roku Grupa odnotowała spadek wartości depozytów finansów publicznych w porównaniu do końca roku 2010 o 13,5 %. Zmniejszenie dotyczyło lokat terminowych. Stan rachunków bieżących zwiększył się o 1,9%.

Zobowiązania wobec segmentu finansów publicznych

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
a.	rachunki bieżące/rozliczeniowe	331 950	325 900	387 311	101,9	85,7
b.	lokaty terminowe	347 690	460 180	319 608	75,6	108,8
FINANSE PUBLICZNE		679 640	786 080	706 919	86,5	96,1

Organizacja niepublicznych emisji obligacji komunalnych

W 2011 r. Bank podpisał 13 umów organizacji emisji obligacji komunalnych o łącznej wartości 38,3 mln zł, wobec 15 umów w 2010 r. o łącznej wartości 102,7 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2011 r.:

- Bank obsługiwał 79 programów emisji obligacji komunalnych o łącznej wartości 628,4 mln zł, wobec 73 programów emisji obligacji komunalnych o łącznej wartości 654,5 mln zł na 31 grudnia 2010 r.
- łączne zadłużenie emitentów obligacji komunalnych z tytułu emisji organizowanych przez Bank po cenie nominalnej wynosiło 541,1 mln zł, co oznacza 4,25% spadku w stosunku do stanu z dnia 31 grudnia 2010 r. (564,1 mln zł).

Na dzień 31 grudnia 2011 r. BOŚ S.A. uzyskał:

- 5 miejsce na rynku pod względem liczby obsługiwanych programów emisji,
- 9 miejsce pod względem zadłużenia emitentów.

8.6. Segment klientów detalicznych

Oferta Banku dla klientów detalicznych, najliczniejszej grupy klientów Banku, jest kompleksowa i obejmuje wszystkie podstawowe produkty i usługi dostępne na polskim rynku bankowym, a także szeroki wybór produktów proekologicznych.

Bank oferuje również różnorodne ubezpieczenia dla posiadaczy kont osobistych oraz kart płatniczych, m.in.: ubezpieczenia nnw, assistance medyczny, assistance domowy, ubezpieczenie w podróży. Produkty ubezpieczeniowe oferowane są także do kredytów hipotecznych oraz pożyczek gotówkowych. Do kredytów hipotecznych oferowane jest ubezpieczenie nieruchomości i ubezpieczenie na wypadek utraty stałego źródła dochodów. Klienci zaciągający pożyczki gotówkowe mogą skorzystać z ubezpieczenia na życie oraz ubezpieczenia ryzyka utraty pracy.

W 2011 r. Bank wprowadził nowe produkty:

- 9-miesięczną „Lokatę na Dzień Dobry” - Produkt jest sprzedawany od 18 lutego 2011 r.,
- jednodniową „Lokatę Każdego Dnia Więcej” - produkt jest sprzedawany od 24 października 2011 r.,
- 10-dniową lokatę otwieraną za pośrednictwem usługi bankowości internetowej BOŚBank24 Twoje e-Konto – produkt jest sprzedawany od 26 września 2011 r.,

- Produkt Strukturyzowany „CZYSTA ENERGIA ZYSKU” z opcją autocall, opracowany we współpracy z TUnŻ EUROPA – Produkt jest sprzedawany w formie subskrypcji. W 2011 r. zostały przeprowadzone cztery subskrypcje,
- Kredyt hipoteczny denominowany do kursu EUR z 36 miesięczną karencją spłaty kapitału dla osób fizycznych – produkt jest sprzedawany od 13 czerwca 2011 r.,
- Karty debetowe Debit MasterCard, Debit MasterCardH2O, Debit MasterCard VIP - produkty są sprzedawane od 1 września 2011 r.,
- Karty debetowe MasterCard Business - produkt jest sprzedawany od 1 września 2011 r.

Klienci indywidualni

Najistotniejsze produkty depozytowe w 2011 r. :

- rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy „Konto bez Kantów”, który został wprowadzony do oferty Banku w sierpniu 2010 r. Rachunek gwarantuje klientom otrzymywanie dodatkowej premii w zamian za aktywne korzystanie z produktu. Do programu premiowego są sukcesywnie wprowadzane nowe tytuły premiowe (np. przelewy na doładowanie telefonów komórkowych oraz skorzystanie z oferty pożyczki gotówkowej z ubezpieczeniem) Od maja 2011 r. rachunek ten można otwierać w sposób nie wymagający wizyty klienta w placówce Banku ani pośrednictwa kuriera,
- „Lokata na Dzień Dobry” (3, 6 i 9-miesięczna), umożliwiająca klientowi otrzymanie odsetek z lokaty w momencie jej założenia. W przypadku lokaty 9-miesięcznej wprowadzona została możliwość jej otwierania za pośrednictwem strony www.bosbank.pl,
- grupowe ubezpieczenie na życie i dożycie klientów BOŚ „Więcej dla Ciebie” w wariantach 180 i 270 dni,
- konta oszczędnościowe EKOPROFIT w euro i w złotych,
- jednodniowe lokaty odnawialne: „Każdy Dzień Dobry” i „Każdego Dnia Więcej”.

Bank oferuje swoim klientom szeroką gamę produktów inwestycyjnych oraz inwestycyjno-ubezpieczeniowych, w tym możliwość inwestowania środków w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. W placówkach oferowane są fundusze inwestycyjne czterech TFI współpracujących z Bankiem Ochrony Środowiska S.A., tj.: Investors TFI S.A., IDEA TFI S.A., OPERA TFI S.A., PZU TFI S.A. oraz produkty oparte na jednostkach uczestnictwa TFI.

W 2011 r. podstawowym produktem ubezpieczeniowo-oszczędnościowym było grupowe ubezpieczenie na życie i dożycie Klientów BOŚ S.A. „Więcej dla Ciebie”, o konstrukcji zbliżonej do polisolokaty, przygotowane przez TUnŻ EUROPA.

Produkty depozytowe

W 2011 roku wzrosła wartość zobowiązań wobec klientów detalicznych o 12,6% wobec roku poprzedniego. Wzrost dotyczył lokat terminowych przy jednoczesnym spadku rachunków bieżących. Znaczący wzrost stanu depozytów klientów detalicznych miał miejsce głównie na skutek wprowadzenia do oferty Banku trzech atrakcyjnie oprocentowanych produktów: 9 miesięcznej „Lokaty na Dzień Dobry”, Lokaty „Każdego dnia więcej” oraz polisolokaty „Więcej dla Ciebie” (produkt został wprowadzony do oferty Banku pod koniec IV kwartału 2010 r.). Łącznie Bank pozyskał z tych tytułów środki w wysokości 1,1 mld zł (stan depozytów bez odsetek na dzień 31 grudnia 2011 r.).

Zobowiązania wobec klientów detalicznych

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
a.	rachunki bieżące/rozliczeniowe	1 646 791	1 903 739	1 993 569	86,5	82,6
b.	lokaty terminowe	2 936 816	2 166 025	1 825 388	135,6	160,9
KLIENCI DETALICZNI		4 583 607	4 069 764	3 818 957	112,6	120,0

Oferta kredytowa

Głównym produktem kredytowym dla klientów detalicznych w 2011 r. był kredyt hipoteczny. Wartość netto kredytów hipotecznych udzielonych klientom detalicznym na koniec 2011 r. wyniosła 4 000 mln zł i była o 10,9% wyższa od stanu na koniec 2010 r. Udział kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych w portfelu kredytów hipotecznych udzielonym klientom detalicznym wyniósł 69% na koniec 2011 r. i nie uległ zmianie wobec końca 2010 r.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom detalicznym

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Dynamika	Dynamika
		w tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
1	Kredyty pionu bankowości detalicznej -hipoteczne	4 000 446	3 607 577	2 680 464	110,9	149,2
1.1.	- w EUR	1 045 120	908 709	429 337	115,0	243,4
1.2.	- w PLN	1 241 397	1 112 695	764 618	111,6	162,4
1.3.	- w USD	67 412	59 144	52 184	114,0	129,2
1.4.	- w CHF	1 646 517	1 527 029	1 434 325	107,8	114,8
2.	Kredyty pionu bankowości detalicznej - pozostałe	720 723	727 485	610 988	99,1	118,0
Kredyty pionu bankowości detalicznej		4 721 169	4 335 062	3 291 452	108,9	143,4

W 2011 roku sprzedaż kredytów hipotecznych klientom indywidualnym wyniosła 281,5 mln zł wobec 1 056,7 mln zł w roku 2010 (wg wartości kapitału/wartości nominalnej w momencie udzielania kredytu). Spadek sprzedaży spowodowany był konserwatywną polityką Banku w zakresie marż odsetkowych. Wpływ na spadek sprzedaży kredytów walutowych miało wydanie przez KNF Rekomendacji T, która zaostrzyła warunki udzielania kredytów.

Zainteresowanie klientów indywidualnych kredytami denominowanymi w walutach obcych zaczęło słabnąć od II połowy 2010 r. W 2011 roku udział nowych kredytów hipotecznych udzielanych w PLN w nowych kredytach hipotecznych ogółem stanowił 76% wobec 47 % w 2010 roku.

Sprzedaż kredytów hipotecznych

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Dynamika	Dynamika
		w tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
1.	Kredyty hipoteczne udzielone klientom detalicznym w okresie roku, w tym:	281 485	1 056 710	869 026	26,6	32,4
1.1.	- w EUR	62 906	550 960	453 054	11,4	13,9
1.2.	- w PLN	214 901	498 611	353 738	43,1	60,8
1.3.	- w USD	3 599	7 138	49 024	50,4	7,3
1.4.	- w CHF	79	-	13 209	x	0,6

W 2011 r. ponad dwa tysiące właścicieli domów skorzystało z dotowanego przez NFOŚiGW kredytu na zakup i montaż kolektorów słonecznych „Słoneczny Ekokredyt”. Z programu, który Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uruchomił pod koniec 2010 roku, mogą skorzystać nie tylko właściciele domów jednorodzinnych, ale także wspólnoty mieszkaniowe. BOŚ S.A. zajmuje znaczące miejsce w programie realizowanym przez sześć banków, wykorzystując przewagę wynikającą z doświadczenia w finansowaniu takich przedsięwzięć dla klientów detalicznych.

Wśród pozostałych produktów kredytowych oferowanych klientom indywidualnym najbardziej znaczące to pożyczki gotówkowe, pożyczki hipoteczne, pożyczki w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, kredyty na zakup papierów wartościowych, kredyty finansujące inwestycje proekologiczne, karty kredytowe VISA Classic, Visa Gold z pakietem usług dodatkowych, kredyty i pożyczki na preferencyjnych warunkach dla wolnych zawodów, dla pracowników Policji oraz dla pracowników sektora finansowego.

Mikroprzedsiębiorstwa i wspólnoty mieszkaniowe

Najistotniejszymi produktami depozytowymi, oferowanymi dla mikroprzedsiębiorstw w 2011 r. były: Konto Wyjątkowe Firma, Konto Wyjątkowe Firma Plus oraz rachunek lokacyjny „Konto Lokacyjne” i lokaty standardowe (1, 3, 6 i 12 miesięczne), natomiast w zakresie produktów kredytowych to Szybki Kredyt w rachunku bieżącym, a dla wspólnot mieszkaniowych: Konto Wspólnota, Konto Wspólnota Plus.

8.7. Działalność maklerska

Grupa BOŚ S.A. prowadzi działalność maklerską poprzez odrębną Spółkę - Dom Maklerski BOŚ S.A.

Istotne zdarzenia z działalności DM BOŚ S.A. w 2011 roku:

- udostępnienie klientom nowego narzędzia inwestycyjnego - bossafx-GPW, narzędzie umożliwia użytkownikom platformy foreksowej bossafx zawieranie transakcji także na kontraktach terminowych na indeks WIG20 notowanych na GPW;
- uczestnictwo w konsorcjum wprowadzającym do obrotu publicznego akcje Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. - czerwiec 2011 r.;
- udostępnienie inwestorom zaawansowanej aplikacji do szybkiego tradingu na giełdzie – bossaTraderPRO; dzięki niej, klienci DM BOŚ mogą uruchamiać zlecenia np. na kontrakty FW20 na podstawie notowań indeksu WIG20 czy innego instrumentu; do bossaTraderPRO dołączono również egzekutor zleceń oraz bibliotekę NOL Wrapper;
- zajęcie I miejsca w rankingu Najlepszych Domów Maklerskich miesięcznika „Forbes” i Stowarzyszenia Inwestorów Indywidualnych w dniu 30 września 2011. Spółka wygrywa w 5 na 7 kategorii, we wszystkich znajduje się na podium;
- rozwój oferty tzw. Automatów Bossa. DM BOŚ S.A. rozwijał narzędzia służące automatyzacji handlu wprowadzając zarówno „samodzielne” zlecenia DDM+, aplikację Visual Orders, plugin bossaAB oraz bossaTraderPRO.

Pozycja DM BOŚ S.A. na rynku

Obroty zrealizowane na rynku akcji przez DM BOŚ S.A. w transakcjach sesyjnych w 2011 r. wyniosły 8 212,38 mln zł, tym samym osiągnął 1,64% udziału w rynku akcji. DM BOŚ S.A. nieprzerwanie od kilku lat (także w roku 2011) utrzymywał pozycję lidera na rynku kontraktów terminowych. Łącznie w całym 2011 r. w transakcjach sesyjnych zrealizował obrót w wysokości 4,14 mln szt. kontraktów. Średni udział Domu Maklerskiego BOŚ S.A. na tym rynku wyniósł 14,51%.

DM BOŚ S.A. w 2011 roku aktywnie uczestniczył w obrocie akcjami na rynku New Connect. Spółka osiągnęła na tym rynku obroty w wysokości 419,7 mln zł udział w rynku wyniósł 10,7%, plasując Spółkę na 3 miejscu pod względem aktywności na tym rynku.

Na koniec 2011 roku liczba prowadzonych rachunków wynosiła 59 935 szt., co oznacza wzrost w porównaniu z końcem roku poprzedniego o 8 071 rachunków (przyrost liczby rachunków o ponad 15%). Największy przyrost dotyczy rachunków internetowych, których przybyło 8 046 szt., tj. o 23%).

Sytuacja finansowa DM BOŚ S.A.

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2010	2009	Dynamika	Dynamika
		tys. zł			31.12.10=100	31.12.09=100
1.	Przychody z tytułu świadczenia usług maklerskich i doradczych	47 545	53 736	56 395	88,5	84,3
2.	Koszty działalności maklerskiej	77 057	68 950	62 011	111,8	124,3
3.	Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi	47 850	28 552	12 772	167,6	374,6
4.	Wynik z działalności finansowej	8 558	7 218	8 313	118,6	102,9
5.	Zysk (strata) brutto	23 750	18 969	16 110	125,2	147,4
ZYSK NETTO		18 545	15 030	13 106	123,4	141,5

DM BOŚ S.A. w 2011 roku wypracował zysk netto w wysokości 18,5 mln zł, tj. o 23,4% więcej niż w roku poprzednim. Wyniki bieżącej działalności operacyjnej Domu Maklerskiego były następstwem ogólnej koniunktury rynkowej w 2011 roku. Negatywnie na przychody z działalności maklerskiej wpłynął malejący udział klientów indywidualnych w obrotach na GPW. W związku z dalszym rozwojem usługi OTC nastąpił znaczący wzrost wyniku z operacji instrumentami finansowymi, DM BOŚ S.A. zamierza w dalszym ciągu rozwijać ten segment działalności przy równoczesnym rozwoju tradycyjnej działalności maklerskiej.

Spółka zależna Domu Maklerskiego BOŚ S.A.

Dom Maklerski BOŚ S.A. w dniu 12 sierpnia 2009 r. zawiązał spółkę o nazwie BOŚ Eko Profit S.A., której został jedynym właścicielem. Głównym celem działania spółki są inwestycje kapitałowe w obszarze projektów proekologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii. Powołanie spółki jest związane ze Strategią Działania BOŚ S.A., która zakłada nowe formy uczestnictwa w rynku finansowym, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowej specyfiki działania Banku i Domu Maklerskiego.

Spółka zrealizowała w roku 2011 trzy projekty inwestycyjne:

- udzielenie pożyczki podporządkowanej umożliwiającej realizację projektu farmy wiatrowej 2,55 MW (całkowita wartość projektu – ok. 16 mln zł.) Realizacja farmy wiatrowej została zakończona w listopadzie 2011 r., a zgodnie z posiadanymi informacjami dotychczasowe wyniki produktywności przekraczają założenia przyjęte w biznesplanie spółki celowej.
- udzielenie pożyczki podporządkowanej umożliwiającej realizację projektu farmy wiatrowej 5,95 MW (całkowita wartość projektu – ok. 36 mln zł.).
- udzielenie pożyczki podporządkowanej umożliwiającej realizację fabrykę peletu z trocin i zrębka drewnianego z dodatkowo wbudowanym modulem ORC (całkowita wartość projektu – ok. 77 mln zł.).

Sytuacja finansowa Spółki na dzień 31 grudnia 2011 r. jest stabilna. Spółka osiągnęła dodatni wynik finansowy za rok obrotowy 2011 oraz zwiększyła poziom kapitału własnego. Projekty inwestycyjne z finansowaniem udzielonym przez BOŚ Eko Profit S.A. rozpoczęte, a nie zakończone w roku 2011 r., powinny w przekonaniu Zarządu zostać pomyślnie, tj. zgodnie z harmonogramem, zrealizowane w roku 2012.

8.8. Rynek pieniężny i kapitałowy

W ramach prowadzonej działalności na rynku kapitałowo-pieniężnym, Bank koncentruje się na transakcjach związanych z obsługą klientów korporacyjnych, głównie w zakresie wymiany walut. Ponadto, w ramach zarządzania strukturą bilansu Banku, prowadzi operacje na rynku krajowych papierów skarbowych oraz na rynku instrumentów pochodnych stopy procentowej.

8.9. Współpraca z zagranicznymi instytucjami finansowymi

Bank kontynuował współpracę z międzynarodowymi instytucjami finansowymi, w tym z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) oraz Bankiem Rozwoju Rady Europy (CEB), które należą do jednych z największych kredytodawców Banku.

W ramach podpisanych umów z EBI i CEB (3 grudnia 2009 r. z EBI na kwotę 75 mln euro oraz 8 marca 2010 r. z CEB na kwotę 50 mln euro) Bank w 2011 r. udzielił ok. 125 mln zł nowych kredytów, tym samym do 3 grudnia 2011 r. wykorzystał 100% środków z linii EBI i CEB przyznanych Bankowi na finansowanie projektów inwestycyjnych związanych z rozwojem i utrzymaniem infrastruktury, ochroną środowiska realizowanych przez podmioty sektora publicznego oraz na finansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych przez małe i średnie przedsiębiorstwa. Środki z linii EBI i CEB współfinansują również inwestycje będące częścią programów pomocowych Unii Europejskiej.

30 maja 2011 r. została podpisana nowa umowa linii kredytowej z Nordyckim Bankiem Inwestycyjnym (NIB) w wysokości 30 mln euro, z 8-letnim okresem finansowania, przeznaczona na długoterminowe kredyty dla podmiotów sektora prywatnego i publicznego na inwestycje z zakresu ochrony środowiska. Kredyty w ramach linii NIB są w ofercie Banku od 20 lipca 2011 r.

Współpraca odbywała się także z niemieckim KfW Bankengruppe. W ofercie Banku znajdują się kredyty EKOodnowa dla MSP na realizację inwestycji przyjaznych środowisku oraz, w ramach umowy pożyczki z BOŚ S.A. z 16 grudnia 2009 r., Kredyty z Klimatem przeznaczone dla wszystkich grup klientów Banku na inwestycje związane z redukcją emisji CO₂. Kredyt z Klimatem jest udzielany w ramach Mechanizmu Wspólnych Wdrożeń (Joint Implementation) i jest jedyną ofertą kredytową na rynku polskim związaną bezpośrednio z ochroną klimatu.

Z uwagi na duże zainteresowanie Klientów Banku kontynuacją programów finansowania ze środków EBI i CEB, BOŚ S.A. podjął w 2011 r. negocjacje kolejnych umów linii kredytowych z obiema instytucjami.

W 2011 roku Bank, działając w ramach inicjatywy JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas), jako Fundusz Rozwoju Obszarów Miejskich (FROM) dla województwa zachodniopomorskiego (poza Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym), pomorskiego (poza Gdańskiem, Gdynią, Sopotem i Słupskiem) i śląskiego wprowadził do oferty dla klientów planujących realizację projektów miejskich preferencyjne wsparcie finansowe w postaci Pożyczki JESSICA.

8.10. Bankowość inwestycyjna

BOŚ S.A. prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym w ograniczonym zakresie.

W celu zapewnienia możliwości oferowania kompleksowej obsługi produktowej klientom Banku, BOŚ S.A. nie wyklucza zaangażowania kapitałowego w podmioty o profilu uzupełniającym zakres jego usług i oferowanych produktów.

W zakresie działalności inwestycyjnej, Bank świadczy usługi przede wszystkim w obszarze organizacji obsługi niepublicznych emisji obligacji komunalnych.

Według stanu na 31 grudnia 2011 r. wartość bilansowa:

- kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu wyniosła 5,8 mln zł wobec 4,5 mln zł na koniec 2010 r. oraz 6,3 mln zł na koniec 2009 r.,
- inwestycyjnych (lokacyjnych) kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży wyniosła łącznie 52,3 mln zł wobec 59,0 mln zł na koniec 2010 r., oraz 96,1 mln zł na koniec 2009 r.,
- inwestycji w jednostkach stowarzyszonych (Spółka: Wodkan Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.) wyniosła 22,8 mln zł (Wartość akcji nie zmieniła się w stosunku do stanu na koniec 2010 r. Spółka była klasyfikowana w pozycji „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży” zgodnie z MSSF 5. Ponieważ przestała spełniać kryteria klasyfikacji została zaklasyfikowana przez Bank na dzień 31 grudnia 2011 roku jako jednostka stowarzyszona).

Skład portfela inwestycyjnych kapitałowych papierów wartościowych stanowią głównie akcje/udziały spółek wniesione aportem przez NFOŚiGW w ramach podwyższenia kapitału zakładowego BOŚ S.A. na podstawie uchwały NWZ BOŚ S.A. z dnia 9 grudnia 2009 r.:

- Stalexport Autostrady S.A. w liczbie 12 255 116 akcji,
- Wodkan Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w liczbie 1 509 090 akcji,
- Kemipol Sp. z o.o. w liczbie 115 udziałów.

III. ZARZĄDZANIE RYZYKAMI FINANSOWYMI I KONTROLA W GRUPIE

1. ZARZĄDZANIE RYZYKAMI FINANSOWYMI

1.1. Techniki pomiaru ryzyka finansowego (w księdze bankowej i handlowej) oraz limity

Ryzyko finansowe w Grupie obejmuje:

(i) ryzyko płynności; (ii) ryzyko rynkowe (w księdze bankowej i handlowej). Ze względu na specyfikę bilansu Grupy, ryzyko płynności występuje przede wszystkim w Banku, natomiast ryzyko rynkowe występuje w Banku i DM BOŚ S.A. W Banku generowane jest: (i) ryzyko stopy procentowej (w księdze handlowej i bankowej) oraz (ii) ryzyko walutowe (w księdze handlowej; ryzyko walutowe z księgi bankowej jest transferowane do księgi handlowej). W DM BOŚ S.A. występuje przede wszystkim: (i) ryzyko walutowe (w księdze handlowej i bankowej) oraz (ii) ryzyko cen akcji i towarów (w księdze handlowej).

Zarządzanie ryzykiem w Grupie jest dokonywane w oparciu o ustalony przez Radę Nadzorczą Banku i Radę Nadzorczą DM BOŚ S.A. poziom apetytu na ryzyko, określony za pomocą zestawu limitów wewnętrznych; na ich podstawie ustanowiono system wczesnego ostrzegania, który koncentruje się na identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu i raportowaniu ryzyka.

Transakcje księgi bankowej stanowią podstawową działalność Banku, tzn. wynikają z działalności komercyjnej, w tym: pozyskiwania źródeł finansowania i efektywnego zarządzania płynnością finansową. Zadaniem księgi handlowej jest zapewnienie klientom Grupy najwyższej jakości usług.

Poziom i profil ryzyka finansowego jest regularnie monitorowany i raportowany: Radzie Nadzorczej Banku, Radzie Nadzorczej DM BOŚ S.A., Zarządowi Banku, Zarządowi DM BOŚ S.A., Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitetowi ZAP) w Centrali Banku oraz Komitetowi Płynności i Ryzyka Rynkowego.

1.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności rozumiane jest jako utrata zdolności Grupy do terminowego regulowania zobowiązań, zdolność do pozyskiwania funduszy na sfinansowanie nieoczekiwanego wycofania depozytów oraz zdolność do generowania przez Grupę dodatniego salda przepływów gotówkowych. Ryzyko płynności występuje przede wszystkim w Banku.

Celem w zakresie zarządzania płynnością jest zabezpieczenie płynności Grupy oraz utrzymanie zrównoważonej struktury aktywów i pasywów, zapewniającej bezpieczny profil płynności w poszczególnych pasmach czasowych, w podziale na płynność w złotych polskich oraz w głównych walutach obcych, a przede wszystkim – dla całkowitej pozycji płynności.

W celu pomiaru płynności krótkoterminowej Bank wprowadził następujące miary i narzędzia: (i) aktywa płynne, (ii) zapas płynności, (iii) regulacyjne miary M1 i M2, (iv) lukę płynności krótkoterminowej dla głównych walut (PLN, EUR, CHF), (v) W2 – wskaźnik relacji aktywów płynnych do aktywów ogółem. Natomiast w celu pomiaru płynności średnio- i długoterminowej - wyznacza i monitoruje: (i) lukę płynności (kontraktową oraz urealnioną), obejmującą pozycje zarówno bilansowe jak i pozabilansowe, (ii) wskaźnik pokrycia aktywów długoterminowych pasywami długoterminowymi, (iii) relację kredytów do depozytów oraz długoterminowego finansowania zewnętrznego, (iv) koncentrację bazy depozytowej, (v) stabilność bazy depozytowej, (vi) relację kredytów do depozytów, (vii) nadzorcze miary płynności M3 i M4, (viii) prognozę zapasu płynności oraz nadzorczej miary płynności M1, wyznaczanej w horyzoncie 6 miesięcy.

Dla większości z powyższych miar ustalane są limity lub wartości progowe w ramach zestawu wewnętrznych limitów. Kształtowanie odpowiedniego profilu ryzyka płynności wspierane jest poprzez wykorzystywanie dedykowanych marż korygujących, w ramach obowiązującego w Banku systemu cen transferowych.

W 2011 roku, podobnie jak w 2010 roku, normy nadzorcze w zakresie płynności były przestrzegane.

W związku z wejściem w życie znowelizowanej Ustawy o Finansach Publicznych, nakazującej większości instytucjom, wchodzącym w skład sektora finansów publicznych, posiadanie rachunków w BGK (np. funduszy celowych) oraz utrzymywanie ich wolnych środków w depozycie u Ministra Finansów (prowadzonym przez BGK), nastąpił wypływ środków, w kwocie ponad 2 mld zł. W celu zabezpieczenia płynności, Bank podjął stosowne działania, mające na celu poprawę relacji kredytów do depozytów (bez środków podlegających konsolidacji) oraz pokrycie odpływających środków, przede wszystkim za pomocą emisji obligacji własnych Banku. Pierwsza emisja miała miejsce w listopadzie 2010 roku (na kwotę 700 mln zł), kolejne – w maju 2011 roku (na kwotę, odpowiednio: 250 mln euro i 100 mln zł) oraz w październiku 2011 roku (na kwotę, odpowiednio: 230 mln zł i 150,1 mln zł).

W 2011 roku posiadany przez Grupę Kapitałową poziom płynności na bieżąco pozwalał realizować wszystkie jego zobowiązania.

1.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest rozumiane jako potencjalny negatywny wpływ zmian stóp procentowych na prognozowany wynik finansowy, wartość ekonomiczną kapitału własnego oraz wartość bieżącą posiadanych dłużnych papierów wartościowych.

Ryzyko stopy procentowej występuje głównie w działalności Banku.

1.3.1. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej jest dążenie do stabilizacji i optymalizacji wyniku odsetkowego oraz marży odsetkowej Banku przy jednoczesnym ograniczeniu negatywnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału własnego.

W tym celu Bank wykorzystuje dwa narzędzia: posiadany portfel inwestycyjny oraz transakcje pochodne, dokonywane w ramach rachunkowości zabezpieczeń. Portfel inwestycyjny, wchodzący w skład księgi bankowej, pełni dwie funkcje: (i) stabilizuje wynik i marżę odsetkową i jednocześnie (ii) stanowi zapas aktywów w procesie zarządzania płynnością Banku. W związku z emisją euroobligacji w maju 2011 roku, w celu utrzymania akceptowanego profilu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, Bank wprowadził rachunkowość zabezpieczeń i przeprowadził transakcje IRS, których zmiany wyceny nie zwiększają fluktuacji wyniku finansowego.

W celu monitorowania ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, Bank kalkuluje: (i) lukę stopy procentowej, na podstawie której badana jest wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę stóp procentowych, (ii) BPV (*ang. basis point value*), które określa, o ile zmieni się wartość bieżąca strumienia pieniężnego przy spadku krzywej dochodowości o +1 p.b. (tj. przesunięciu równoległym) oraz (iii) dokonuje analiz *stress-testing*. W II połowie 2011 r. Bank rozszerzył informację zarządczą o analizę ryzyka opcji klienta, ryzyka bazowego i ryzyka krzywej dochodowości. W Banku obowiązują następujące wewnętrzne limity oraz wartości ostrzegawcze, wyznaczone według stanu na koniec każdego miesiąca: (i) wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę stóp procentowych o ± 100 p.b; (ii) wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału własnego na zmianę stóp procentowych o ± 200 p.b. W 2011 roku obowiązujące limity i wartości ostrzegawcze były przestrzegane.

Zgodnie z obowiązującymi limitami, na dzień 31 grudnia 2011 roku, przy założeniu równoległego przesunięcia stóp procentowych: (i) zmiana wyniku odsetkowego może wynieść ok. ± 1 mln zł (przy przesunięciu o ± 100 p.b.), (ii) wrażliwość kapitału ekonomicznego odniesiona do kapitału własnego +10,14% (przy przesunięciu o +200 p.b.). Ryzyko opcji klienta, ryzyko bazowe oraz krzywej dochodowości były nieistotne. Wyniki analiz *stress testing* wskazują, że ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku, uwzględnia się ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej. Na dzień 31 grudnia 2011 roku kapitał wewnętrzny na przedmiotowe ryzyko wyniósł 18,6 mln zł.

1.3.2. Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze handlowej jest uzyskanie w tym obszarze działalności zakładanego w planie finansowym wyniku finansowego przy akceptowalnej ekspozycji Banku na przedmiotowe ryzyko oraz minimalizacja negatywnych skutków tego ryzyka z tytułu posiadanych w księdze handlowej instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

W BOŚ S.A., w celu monitorowania ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej, wykorzystuje się: (i) model wartości (VaR) wyznaczony dla poziomu ufności 99% w oparciu o dzienną zmienność stóp procentowych z 250 dni roboczych poprzedzających dzień analizy oraz (ii) BPV (tzn. wrażliwość papierów wartościowych i instrumentów pochodnych, generujących ryzyko stopy procentowej na wzrost stóp procentowych o 1 p.b.) a także (iii) system limitów.

System limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej obejmuje:

- 1) limit na VaR 10-dniowy, poprzez przeskalowanie VaR 1-dniowego na VaR 10-dniowy (w 2011 roku średnie wykorzystanie: 454 tys. zł),
- 2) limit BPV dla instrumentów generujących ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej (w 2011 roku średnie wykorzystanie: 12 tys. zł),
- 3) limity maksymalnej dziennej i ciągłonej miesięcznej straty na pozycjach w portfelu handlowym (w 2011 roku średnie wykorzystanie tych limitów odpowiednio: 25 tys. zł i 75 tys. zł).

W celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej, raz na kwartał, Bank przeprowadza analizę *back-testing*, poprzez porównanie maksymalnych strat wyznaczonych z modelu VaR z rzeczywistymi zyskami i stratami oraz z teoretycznymi zmianami wyniku, wynikającymi z rewaluacji pozycji.

W celu dokładniejszego pomiaru ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej Bank, raz na kwartał, dokonuje analiz *stress-testing*. Wyniki tych analiz wskazują, że ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

1.4. Ryzyko walutowe

Przez ryzyko walutowe rozumie się potencjalny niekorzystny wpływ zmian kursów wymiany walut na wyniki finansowe Grupy.

Ryzyko to jest generowane w księdze bankowej i handlowej. W księdze bankowej, ryzyko walutowe występuje jedynie w odniesieniu do DM BOŚ S.A. i jest zarządzane w ramach limitu całkowitej pozycji walutowej dla pozycji bilansowych.

DM BOŚ S.A. w księdze bankowej posiada otwarte pozycje walutowe w USD i EUR, co wynika z deponowania przez DM BOŚ S.A. środków na rachunkach zagranicznych brokerów, którzy dokonują transakcji kupna i sprzedaży papierów wartościowych na giełdach zagranicznych na zlecenie klientów DM BOŚ S.A.

Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym w księdze bankowej jest neutrzymywanie otwartych indywidualnych pozycji w zakresie strukturalnej pozycji FX. Ekspozycje walutowe Banku, wynikające z działalności prowadzonej w ramach księgi bankowej, są systematycznie transferowane do księgi handlowej tego samego dnia lub najpóźniej – następnego dnia roboczego.

W księdze handlowej ryzyko walutowe jest generowane zarówno w Banku jak i w DM BOŚ S.A. Otwarte pozycje walutowe w księdze handlowej DM BOŚ S.A. wynikają ze świadczenia usług na rzecz klientów w zakresie obrotu instrumentami pochodnymi oraz z wykonywania czynności usługowych na rynku regulowanym.

Dla monitorowania ryzyka walutowego na otwartych pozycjach walutowych w księdze handlowej (bilansowych i pozabilansowych), podobnie jak w przypadku ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej, Bank stosuje: (i) model wartości zagrożonej (VaR), wyznaczony dla poziomu ufności 99% w oparciu o dzienną zmienność kursów walutowych z 250 dni roboczych poprzedzających dzień analizy oraz (ii) system limitów wewnętrznych.

W Banku istnieje wspólny system zarządzania ryzykiem walutowym, liczonemu odrębnie dla Banku i DM BOŚ S.A. Wartość VaR-u 10-dniowego na 31 grudnia 2011 roku dla Banku wyniosła 53 tys. zł., dla DM BOŚ S.A. - 8 806 tys. zł, dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. – 8 788 tys. zł

System limitów w zakresie ryzyka walutowego w księdze handlowej obejmuje:

- 1) limit na VaR 10-dniowy, poprzez przeskalowanie VaR 1-dniowego na VaR 10-dniowy (w 2011 r. średnie wykorzystanie: 242 tys. zł),
- 2) limity kwotowe na pozycję całkowitą oraz na pozycje indywidualne dla głównych walut (w 2011 r. średnie wykorzystanie limitu pozycji całkowitej: 5 120 tys. zł),
- 3) limity straty dziennej i ciągłonej miesięcznej z tytułu transakcji wymiany walut (w 2011 r. średnie wykorzystanie tych limitów odpowiednio: 12 tys. zł i 39 tys. zł),
- 4) w DM BOŚ S.A. - limit związany z działalnością inwestycyjną w kontrakty na waluty, limit wymogu kapitałowego z tyt. ryzyka walutowego oraz limit całkowitej pozycji walutowej dla pozycji bilansowych.

W celu dokładniejszego pomiaru ekspozycji na ryzyko walutowe Bank, raz na kwartał, dokonuje analiz *stress-testing*. Wyniki analizy *stress-testing* pokazują, iż przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonych pozycji, działalność Banku w zakresie ryzyka walutowego utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

Przeprowadzone analizy wskazują, że w badanym okresie ryzyko walutowe kształtowało się na umiarkowanym poziomie.

1.5. Ryzyko cen akcji i towarów

Ryzyko to występuje głównie w działalności DM BOŚ S.A. i wynika z wpływu zmian cen akcji i towarów na wartość kapitału i na wynik finansowy.

Transakcje na instrumentach pochodnych oraz akcjach realizowane na rachunek DM BOŚ S.A. dotyczą przede wszystkim działalności DM BOŚ S.A. jako animatora i, w przeważającej większości przypadków, są zamykane na koniec dnia. Istotne zaangażowanie w instrumenty kapitałowe występuje jedynie w przypadku otwieranych przez DM BOŚ S.A. transakcji arbitrażowych oraz w funkcji animatora emitenta. Transakcje arbitrażowe polegają na wykorzystaniu tymczasowej

nierównowagi cen pomiędzy dwoma rynkami (głównie pomiędzy kontraktami terminowymi na indeks WIG20 oraz cenami akcji spółek wchodzących w skład tego indeksu) oraz transakcje arbitrażowe na kontrakty walutowe. Ryzyko to jest ograniczane poprzez całkowite limity zaangażowania (zarówno w odniesieniu do transakcji zabezpieczonych, jak i niezabezpieczonych).

W DM BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2011 roku wykorzystanie limitu zaangażowania w transakcje arbitrażowe wynosiło 37,9%, natomiast limitu w transakcje niezabezpieczone – 52,3%.

Dodatkowo w DM BOŚ S.A. istnieją limity straty, tj. konieczności zamknięcia posiadanych pozycji w przypadku poniesienia określonej wysokości straty dziennej oraz limity dla poszczególnych traderów.

1.6. Ryzyko operacyjne i braku zgodności

Bieżące i systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym było realizowane z wykorzystaniem modelu zbudowanego w oparciu o metody jakościowe i ilościowe, przede wszystkim nastawionego na działania prewencyjne, ograniczające ekspozycję Banku na przedmiotowe ryzyko. W szczególności odbywało się to poprzez:

- organizację procesów w sposób ograniczający powstawanie zagrożeń z tytułu ryzyka operacyjnego,
- monitorowanie parametrów procesów za pomocą wdrożonej metodyki stosowania kluczowych wskaźników ryzyka,
- okresowe przeglądy ryzyka operacyjnego, oparte na modelach samooceny,
- monitorowanie ryzyka współpracy z podmiotami zewnętrznymi, w szczególności outsourcingowych,
- bieżące, sprawne rozwiązywanie problemów wynikających z zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego tak, aby nie miały one istotnego wpływu na działalność Banku.

W Banku kontynuowano wprowadzanie istotnych usprawnień systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dostosowania tego systemu do nowej strategii Banku. W 2011 r. wprowadzono nową „Politykę BOŚ S.A. w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym” oraz zmodyfikowano „Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym”. Usprawnienia systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym dotyczyły w szczególności:

- zwiększenia wśród pracowników świadomości i roli ryzyka operacyjnego w działalności organizacji,
- definiowania kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego dla istotnych procesów biznesowych i operacyjnych Banku,
- poprawy spójności w przepisach wewnętrznych oraz zgodności postępowania z tymi przepisami,
- poprawy procesu gromadzenia i utrzymania jakości danych (w tym wielkości strat) o zdarzeniach ryzyka operacyjnego,
- modyfikacji systemu raportowania, w kierunku uzyskiwania przez kierownictwo pełniejszej wiedzy na temat poziomu ryzyka w Banku,
- dostosowania systemu do wdrażanej w Banku nowej struktury organizacyjnej.

W 2011 r. nie odnotowano zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku. W stosunku do innych zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego podejmowano działania wyjaśniające oraz ograniczające rozmiar zagrożenia.

W Banku kontynuowany był proces zmian systemowych w zarządzaniu ryzykiem braku zgodności, który obejmuje projektowanie przepisów, procedur i rozwiązań mających na celu zapewnienie zgodności działalności Banku z przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi i przyjętymi standardami postępowania. W 2011r. wprowadzona została nowa „Polityka Banku Ochrony Środowiska S.A. w zakresie ryzyka braku zgodności oraz nowe „Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności”. W ramach nowych Zasad, m.in. wyodrębniono kluczowe obszary dla zarządzania ryzykiem Compliance, wprowadzono klasyfikację zdarzeń ryzyka braku zgodności, określono proces zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz organizację i podział zadań w ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności

Ryzyko braku zgodności w 2011 r. kształtowało się na umiarkowanym poziomie, bezpiecznym dla funkcjonowania Banku. Poziom ryzyka braku zgodności szacowany jest na podstawie: oceny przygotowań Banku do zmian w przepisach prawa i standardach postępowania oraz oceny zagrożenia

nałożenia na Bank sankcji prawnych lub kar finansowych, w związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi i wyjaśniającymi z udziałem BOŚ S.A.

W celu zapobiegania wystąpieniu ryzyka braku zgodności w Banku propaguje się przestrzeganie norm i standardów etycznych. Projekty przepisów wewnętrznych i rozwiązań organizacyjnych oraz wprowadzane w Banku nowe produkty opiniowane są pod kątem możliwości generowania ryzyka braku zgodności.

1.7. Ryzyko kredytowe

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym w 2011 r. było przede wszystkim utrzymanie ryzyka związanego z niewypłacalnością kredytobiorcy i poniesieniem straty na poziomie akceptowanym przez Bank oraz zapewnienie przestrzegania zewnętrznych przepisów prawa.

Podstawą oceny ryzyka kredytowego była ocena klienta i transakcji z uwzględnieniem kryteriów ilościowych i jakościowych przy wykorzystaniu, w zależności od segmentu klienta, systemu oceny ratingowej lub scoringowej.

W 2011 r. Bank wdrożył:

- nowy model oceny ryzyka osób fizycznych uwzględniający szersze wykorzystanie informacji z Biura Informacji Kredytowej S.A.
- nowy model oceny ryzyka klientów korporacyjnych oparty o najlepsze praktyki rynkowe.

Ocena zdolności kredytowej uwzględniała skalę narażenia kredytowanych podmiotów na negatywne skutki zmian stóp procentowych i kursów walutowych oraz stosowaną przez klienta politykę zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym i stopy procentowej.

Ocena ryzyka pojedynczego podmiotu dokonywana była na tle sytuacji ekonomicznej branży, lokalnego rynku i kraju.

W przypadku transakcji istotnych ze względu na poziom ryzyka generowany przez transakcje lub kwotę transakcji, ocena ryzyka była dodatkowo weryfikowana przez eksperta ds. ryzyka.

Proces oceny ryzyka kredytowego realizowany był przy wykorzystaniu dedykowanych temu celowi aplikacji informatycznych.

Bank uzależniał przyznanie kredytu od:

- posiadania przez kredytobiorcę zdolności do spłaty wnioskowanego zadłużenia w terminach uzgodnionych z Bankiem,
- przedstawienia zabezpieczenia spłaty wnioskowanego zadłużenia w formie i wartości akceptowanej przez Bank,
- spełnienia warunków określonych w innych przepisach wewnętrznych dotyczących zawieranych transakcji.

Bank wymagał, aby transakcja była zabezpieczona. Poziom zabezpieczenia był uzależniony od poziomu ryzyka generowanego przez transakcję, w tym w szczególności od rodzaju transakcji i długości jej trwania.

Ustalając wartość zabezpieczenia Bank kierował się zasadą ostrożnej wyceny.

Przy wyborze formy zabezpieczenia Bank uwzględniał:

- należyta ochronę interesów Banku,
- wysokość kosztów związanych z ustanowieniem danego zabezpieczenia,
- możliwość szybkiego upłynnienia danego zabezpieczenia.

Bank monitorował ryzyko kredytowe pojedynczej transakcji przez cały okres jej trwania. Częstotliwość i zakres monitorowania były adekwatne do poziomu identyfikowanego ryzyka.

W celu wczesnej identyfikacji zagrożenia zwiększonym ryzykiem braku terminowej obsługi bądź spłaty zadłużenia, Bank stosował system wczesnego ostrzegania.

W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla terminowej spłaty Bank podejmował odpowiednie działania restrukturyzacyjne.

W ramach nadzoru nad koncentracją wierzytelności kredytowych, Bank identyfikował, dokonywał pomiaru i monitorował ryzyko koncentracji zaangażowań na poziomie:

- pojedynczego klienta i transakcji – poprzez przestrzeganie nadzorczych limitów zaangażowania oraz stosowanie zasady, że przebieg procesu oceny i monitorowania ryzyka zależy od kwoty zaangażowania,
- portfela kredytowego – poprzez ustalanie i przestrzeganie limitów wewnętrznych, w szczególności: branżowych, geograficznych (na kraje) oraz wynikających z zaleceń Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego.

1.8. Tytuły egzekucyjne i wartości zabezpieczeń

W 2011 r. wystawił 80 sztuk bankowych tytułów egzekucyjnych na wartość 21 mln zł. W 2010 r. Bank wystawił 177 sztuk bankowych tytułów egzekucyjnych na kwotę 38,8 mln zł.

Na koniec grudnia 2011 r. wartość zabezpieczeń ustanowionych na rachunkach lub aktywach kredytobiorców (z pominięciem weksli *in blanco*) wyniosła 12 892,8 mln zł. Około 64% liczby ustanowionych zabezpieczeń stanowiły hipoteki. Ich udział w wartości wszystkich przyjętych przez Bank zabezpieczeniach wyniósł 72,6%. Udział ustanowionych zastawów przekroczył 12,5% wartości wszystkich zabezpieczeń oraz 3,0% w ich liczbie. Udział zawartych umów przewłaszczenia w wartości zabezpieczeń wyniósł 5,1% oraz 1,1% w ich liczbie. Drugim najczęściej przyjmowanym rodzajem zabezpieczeń po hipotekach, pod względem ich liczby, są ubezpieczenia kredytów. Stanowią one 27,1% liczby wszystkich zabezpieczeń, a ich udział w wartości ogółu zabezpieczeń wyniósł 3,9%.

2. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

W ramach systemu zarządzania w Banku funkcjonuje adekwatny i skuteczny system kontroli wewnętrznej, który zapewnia bezpieczne, zgodne z obowiązującym prawem i przyjętą strategią, działanie Banku.

System kontroli wewnętrznej jest istotnym narzędziem kontrolowania działalności bankowej, którego celem jest wspomaganie zarządzania Bankiem, usprawnienie realizacji jego zadań oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności funkcjonowania Banku.

System kontroli wewnętrznej wspiera Radę Nadzorczą, Zarząd i pracowników Banku w prawidłowym, efektywnym i skutecznym wykonywaniu obowiązków.

System kontroli wewnętrznej w BOŚ S.A. obejmuje ściśle ze sobą powiązane wielostronne procesy kierowania i zarządzania wszystkimi obszarami działalności Banku i jest w sposób trwały i spójny wkomponowany w system zarządzania Bankiem jako całości.

System kontroli wewnętrznej Banku jest dostosowany do struktury organizacyjnej BOŚ S.A. i obejmuje jednostki organizacyjne Banku oraz podmioty zależne.

System kontroli wewnętrznej obejmuje następujące elementy:

- 1) mechanizmy kontroli,
- 2) badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- 3) audyt wewnętrzny.

Funkcjonujące w Banku mechanizmy kontroli służą ograniczaniu prawdopodobieństwa materializacji ryzyka, wykrywaniu i korygowaniu niepożądanych zdarzeń, które już wystąpiły, oraz likwidowaniu skutków zaistniałych zdarzeń. Komórka audytu wewnętrznego przeprowadza okresową weryfikację funkcjonujących w Banku mechanizmów i związanych z nimi procedur kontroli wewnętrznej. Wyniki weryfikacji prezentowane są Zarządowi Banku, Komitetowi Audytu Wewnętrznego i Radzie Nadzorczej w ramach corocznej informacji o skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Podstawowym zadaniem Banku w zarządzaniu ryzykiem braku zgodności jest zapewnienie zgodności postępowania Banku z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi. W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje komórka organizacyjna, która w zakresie swojego działania realizuje funkcję związaną z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności, w szczególności: projektowanie polityki zarządzania ryzykiem braku zgodności, projektowanie zasad zarządzania ryzykiem braku zgodności, koordynowanie zarządzania ryzykiem braku zgodności, opracowywanie i doskonalenie metod

identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka braku zgodności, identyfikowanie, pomiar i ocenę ryzyka braku zgodności.

Audyt wewnętrzny, bezpośrednio podlegający Prezesowi Zarządu Banku, jest integralnym i niezależnym elementem systemu kontroli wewnętrznej w Banku. Audyt wewnętrzny realizowany jest przez komórkę audytu wewnętrznego wydzieloną w strukturze organizacyjnej Banku w sposób gwarantujący pełną jej niezależność i obiektywizm wykonywanych zadań. Zadaniem komórki audytu wewnętrznego jest niezależne i obiektywne badanie oraz ocena prawidłowości, adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie systemu zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku oraz podmiotów zależnych.

W Banku działa – powołany uchwałą Rady Nadzorczej – Komitet Audytu Wewnętrznego. W skład Komitetu wchodzi członkowie Rady Nadzorczej Banku, a Przewodniczącym Komitetu jest Przewodniczący Rady Nadzorczej. Do głównych zadań Komitetu Audytu Wewnętrznego należą:

- 1) monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem,
- 2) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Banku,
- 3) monitorowanie wykonania czynności rewizji finansowej,
- 4) monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Do mechanizmów kontroli ryzyka w Banku – w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych – należą w szczególności:

- 1) prawidłowa organizacja procesu sporządzenia sprawozdania finansowego poprzez określenie w legislacji wewnętrznej Banku zadań i odpowiedzialności komórek organizacyjnych biorących udział w jego sporządzeniu i sprawdzeniu,
- 2) weryfikacja sprawozdań finansowych przez niezależnego audytora zewnętrznego,
- 3) uzgodnienia danych księgowych np. porównywanie dokumentów źródłowych z zestawieniem sald i obrotów, potwierdzenia: sald rachunków przez klientów, istnienia aktywów, transakcji/operacji itp.,
- 4) inwentaryzacje aktywów,
- 5) bieżący monitoring sytuacji Banku prowadzony na szczeblu Rady Nadzorczej i Zarządu Banku oraz funkcjonujących w Banku komitetów/zespołów – na bazie sprawozdań prezentujących wyniki poszczególnych obszarów działalności (lub jednostek/komórek organizacyjnych Banku), umożliwiające dokonanie oceny stopnia realizacji przez Bank celów i zadań założonych w planach finansowych, strategiach, politykach i innych dokumentach,
- 6) bieżący nadzór Departamentu Rachunkowości w zakresie zgodności ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych Banku z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- 7) kontrole / audyty wewnętrzne,
- 8) wykonywanie kontroli następných.

3. OCENA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI

3.1. Cel i organizacja zarządzania zasobami finansowymi

Zarządzanie zasobami finansowymi jest podstawowym elementem działalności operacyjnej Grupy. Polega ono na takim kształtowaniu wielkości oraz struktury bilansu, tj. aktywów, pasywów oraz pozycji pozabilansowych, które pozwalają na osiągnięcie równomiernego strumienia dochodów przy równoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa prowadzonej działalności.

Polityka zarządzania aktywami i pasywami Grupy kształtowana jest przez Komitet ZAP oraz przez Zarząd Banku.

3.2. Ocena zdolności do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań

Podstawowymi miernikami zdolności Grupy BOŚ S.A. do regulowania zobowiązań jest poziom płynności i adekwatności kapitałowej. W 2011 r. ryzyko płynności w Grupie kształtowało się na bezpiecznym poziomie. Bank, z odpowiednim wyprzedzeniem, podejmował decyzje dotyczące pozyskania długoterminowych środków oraz zwiększenia stabilności bazy depozytowej, zapewniające odpowiednią strukturę bilansu i umożliwiające bezpieczną realizację Planu finansowego.

Przy obecnej strukturze zapadalności/wymagalności aktywów i pasywów Grupa posiada zdolność do realizacji swoich zobowiązań oraz finansowania swego rozwoju. W analizowanym okresie jej rozwój odbywał się przy bezpiecznym poziomie współczynnika wypłacalności.

Na jakość zarządzania bilansem, a tym samym również na realizację zobowiązań Grupy, wpływ ma również sposób zarządzania ryzykiem rynkowym (tj. głównie ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej). Sposób zarządzania tymi ryzykami oraz ich monitorowanie wskazują, iż Grupa posiada zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań na odpowiednim poziomie.

IV. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE O BANKU

1. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ

1.1. Struktura Grupy Kapitałowej

Grupę Kapitałową Banku Ochrony Środowiska S.A. na dzień 31 grudnia 2011 r. tworzy Bank Ochrony Środowiska S.A., pełniący rolę dominującą nad jednostką zależną Domem Maklerskim BOŚ S.A. oraz BOS Finance AB (publ) z siedzibą w Sztokholmie. Jednostką zależną od Domu Maklerskiego BOŚ S.A. jest zawiązana w dniu 12 sierpnia 2009 r. spółka BOŚ Eko Profit S.A.

Na 31 grudnia 2011 r. udział Banku w kapitale zakładowym Domu Maklerskiego BOŚ S.A., jak też udział w głosach na walnym zgromadzeniu Spółki wynosi 100%. Na dzień 31 grudnia 2011 r. Dom Maklerski BOŚ S.A. posiadał 100% udział w kapitale spółki BOŚ Eko Profit S.A., także udział w głosach na walnym zgromadzeniu Spółki wynosił 100%.

Spółka BOS Finance AB (publ) została zarejestrowana 6 kwietnia 2011 r. Celem spółki jest realizacja usług finansowych w tym związanych z emisją obligacji, zaciąganie i udzielanie pożyczek inwestorom instytucjonalnym i prawnym. Udział Banku w kapitale zakładowym BOS Finance AB (publ) oraz udział w głosach na walnym zgromadzeniu Spółki wynosi 100%.

Sprawozdanie obejmuje dane Domu Maklerskiego BOŚ S.A., BOS Finance AB oraz BOŚ Eko Profit S.A., które konsolidowane są metodą pełną.

1.2. Uzależnienie od partnerów

W analizowanym okresie Grupa nie posiadała klientów, których udział osiągałby co najmniej 10% przychodów ze sprzedaży Grupy ogółem.

2. INFORMACJE O UMOWACH BANKU

2.1. Umowy znaczące

W 2011 roku Bank informował w raportach bieżących o wszystkich zawartych umowach znaczących dla działalności Emitenta.

Informacja o znaczących umowach zawartych w 2011 roku została zamieszczona w rozdz. I pkt 2. niniejszego Sprawozdania.

2.2. Umowy z Bankiem Centralnym i organami nadzoru

- 1) Umowa ze Związkiem Banków Polskich zawarta w dniu 29 grudnia 2008 r. w sprawie uczestnictwa w Systemie Zdarzeń z Obszaru Ryzyka Operacyjnego;
- 2) Umowa dodatkowa z NBP zawarta w dniu 18 listopada 2008 r. w sprawie uregulowania zasad

- zawierania i rozliczania transakcji;
- 3) Umowa ramowa z NBP zawarta w dniu 4 listopada 2008 r. w sprawie uregulowania zasad zawierania i rozliczania transakcji;
 - 4) Umowa ze Związkiem Banków Polskich zawarta w dniu 15 maja 2008 r. regulująca zasady uczestnictwa w Systemie Bankowy Rejestr;
 - 5) Umowa z NBP zawarta w dniu 27 lutego 2008 r. w sprawie udzielenia kredytu technicznego i przenoszenia praw z papierów wartościowych;
 - 6) Umowa z NBP zawarta w dniu 27 lutego 2008 r. w sprawie udzielenia kredytu lombardowego i ustanowienia zastawu zabezpieczającego ten kredyt;
 - 7) Umowa ze Związkiem Banków Polskich zawarta w dniu 25 lutego 2008 r. regulująca zasady uczestnictwa w Systemie Dokumentów Zastrzeżonych;
 - 8) Umowa z NBP zawarta w dniu 25 kwietnia 2007 r. w sprawie przekazywania informacji sprawozdawczych do NBP i korzystania z Portalu Systemu Informacji Sprawozdawczej;
 - 9) Umowa z NBP zawarta w dniu 3 marca 2005 r. w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunku RTGS w systemie Sorbnet-Euro (w dniu 15 maja 2008 r. zawarto porozumienie dotyczące wprowadzenia tekstu jednolitego przedmiotowej umowy);
 - 10) Umowa z NBP zawarta w dniu 9 października 2003 r. o prowadzenie rachunku i konta depozytowego papierów wartościowych w Rejestrze Papierów Wartościowych;
 - 11) Umowa rachunku lokaty terminowej banku w złotych w NBP zawarta w dniu 13 grudnia 2001 r.;
 - 12) Umowa rachunku bankowego zawarta w dniu 30 czerwca 2000 r. między NBP a BOŚ S.A. (z późniejszymi zmianami);
 - 13) Umowa z NBP z dnia 14 kwietnia 2010 r. o udzielanie kredytu technicznego i przenoszenie praw z papierów wartościowych;
 - 14) Umowa z NBP z dnia 14 kwietnia 2010 r. o udzielanie kredytu lombardowego i o zastaw zabezpieczający ten kredyt;
 - 15) Umowa z NBP z dnia 24 marca 2011 r. o prowadzenie rachunku i konta depozytowego papierów wartościowych w rejestrze papierów wartościowych;
 - 16) Umowa z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 25 marca 2011 r. na korzystanie z Portalu Komisji Nadzoru Finansowego;
 - 17) Umowa z NBP z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie TARGET2.

2.3. Umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

2.3.1. Umowy o dokonanie badań sprawozdań finansowych

Umowa zawarta w dniu 11 lipca 2011 r. z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. Przedmiotem umowy jest przeprowadzenie przeglądu półrocznego sprawozdania finansowego Banku i półrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. oraz badanie rocznego sprawozdania finansowego Banku i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. sporządzanych za okresy sprawozdawcze 2011 r. oraz przeprowadzenie oceny wypełniania przez Bank wymogów w zakresie przechowywania aktywów klientów.

2.3.2. Pozostałe umowy z podmiotem uprawnionym do badań sprawozdań finansowych

- 1) Umowa zawarta w dniu 8 grudnia 2009 r. z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Przedmiotem umowy jest świadczenie usług doradztwa podatkowego w zakresie przeprowadzenia projektu „Optymalizacja rozliczeń w zakresie podatku VAT”;
- 2) Umowa zawarta w dniu 17 lutego 2010 r. z Ernst&Young Sp. z o.o. na zlecenie wykonania usług polegających na wsparciu w zakresie odliczenia od dochodu podatkowego do 50% wydatków poniesionych przez Bank na zakup nowych technologii;
- 3) Umowa z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. o świadczenie usług doradztwa podatkowego zawarta w dniu 28 stycznia 2010 r.;
- 4) Umowa zawarta w dniu 6 grudnia 2010 r. z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.

Przedmiotem umowy jest świadczenie usług doradztwa podatkowego;

- 5) Umowa zawarta w dniu 25 lutego 2011 r. z Ernst & Young Sp. z o.o. Przedmiotem umowy jest świadczenie usług doradztwa;
- 6) Umowa zawarta w dniu 11 marca 2011 r. z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. Przedmiotem umowy było przeprowadzenie uzgodnionych procedur w związku z emisją euroobligacji w dniu 11 maja 2011 r.;
- 7) Umowa zawarta w dniu 5 maja 2011 r. z Deloitte Advisory Sp. z o.o. - umowa o świadczenie usług doradczych polegających na wsparciu w analizie i segmentacji klientów;
- 8) Umowa z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. dotycząca usług doradczych w zakresie skutków księgowych dla Banku zawarta w dniu 20 czerwca 2011 r.;
- 9) Umowa z Ernst&Young Business Advisory Sp. z o.o. i Wspólnicy sp.k zawarta w dniu 7 lipca 2011 r. Przedmiotem umowy jest doradztwo dotyczące zagadnień związanych ze stosowaniem rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z wymogami MSSF w wersji przyjętej do stosowania w Unii Europejskiej;
- 10) Umowa zawarta w dniu 20 lipca 2011 r. z Deloitte Business Consulting S.A. - świadczenie usług doradczych polegających na uzupełnieniu i rozbudowie strategii BOŚ S.A.;
- 11) Umowa zawarta w dniu 31 sierpnia 2011 r. z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.
Przedmiotem umowy jest świadczenie usług doradztwa podatkowego;
- 12) Umowa z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. zawarta w dniu 12 września 2011 r.; Przedmiotem umowy jest wykonanie prac związanych z planowaną Emisją i przygotowywaniem prospektu emisyjnego;
- 13) Umowa z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. zawarta w dniu 7 grudnia 2011 r. Przedmiotem umowy jest świadczenie usług doradztwa podatkowego;
- 14) Umowa z Ernst&Young Business Advisory Sp. z o.o. i Wspólnicy sp.k. zawarta w dniu 19 grudnia 2011 r. Przedmiotem umowy jest doradztwo dotyczące zagadnień związanych ze stosowaniem rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z wymogami MSSF w wersji przyjętej do stosowania w Unii Europejskiej.

2.3.3. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, spółki Ernst&Young Audit Sp. z o.o., wypłacone lub należne za rok obrotowy zostało zamieszczone w notce nr 50 Roczego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego BOŚ S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2011 r.

3. CZYNNIKI I NIETYPOWE ZDARZENIA

W 2011 r. nie wystąpiły nietypowe zdarzenia mające znaczący wpływ na wyniki finansowe Grupy.

4. INFORMACJA O POSTĘPOWANIACH SĄDOWYCH

Według stanu na 31 grudnia 2011 r. łączna wartość będących w toku postępowań sądowych dotyczących wierzytelności i zobowiązań Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz spółek zależnych nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

5. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

W 2011 r. zarówno Bank, jak i jednostki od niego zależne nie dokonywały z podmiotami powiązanymi jednej lub wielu transakcji, które jednostkowo lub łącznie byłyby istotne i zawarte na warunkach innych niż rynkowe.

Opis transakcji z podmiotami powiązanymi został zamieszczony w notce 46 Roczego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego BOŚ S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2011 r.

6. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA

W 2011 r. nie wprowadzano zmian w podstawowych zasadach zarządzania Grupą BOŚ S.A.

7. SEZONOWOŚĆ LUB CYKLICZNOŚĆ

W działalności Banku nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny. Na wyniki Domu Maklerskiego BOŚ S.A. ma wpływ koniunktura na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

8. INFORMACJA O DYWIDENDZIE

Zarząd Banku zwróci się do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku Ochrony Środowiska S.A. z wnioskiem o przeznaczenie całego wypracowanego zysku netto za 2011 rok na kapitał zapasowy.

W 2011 r. nie była wypłacona, ani zadeklarowana dywidenda. W dniu 25 maja 2011 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku Banku za 2010 rok. Zysk netto w wysokości 54 058 723,57 zł, przeznaczony został w całości na kapitał zapasowy.

9. GŁÓWNE INWESTYCJE

Kwota poniesionych nakładów inwestycyjnych w BOŚ S.A. w 2011 r. wyniosła 52,7 mln zł i obejmuje projekty informatyczne, w tym Centralny System Bankowy oraz rozwój sieci i modernizację istniejących placówek. W obszarze informatycznym realizowane były projekty kontynuowane, a także dostosowujące Bank do regulacji zewnętrznych i zaleceń organów nadzorczych oraz do wymogów polityki bezpieczeństwa systemów informatycznych. W obszarze administracyjnym poniesione zostały środki na uruchomienie nowych placówek oraz modernizację i zakupy odtworzeniowe w już istniejących placówkach.

DM BOŚ S.A. poniósł nakłady inwestycyjne w wysokości 8,9 mln zł, głównie na oprogramowanie i urządzenia komputerowe.

Nakłady inwestycyjne podmiotów Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. były finansowane ze środków własnych tych podmiotów.

10. AKCJONARIAT I PRAWA Z AKCJI

10.1. Akcjonariat

Ogólna liczba akcji i głosów na WZ BOŚ S.A. wynosi 16 373 245. Wszystkie akcje są akcjami zwykłymi na okaziciela o wartości nominalnej 10 zł każda.

Zgodnie z posiadanymi przez Bank informacjami na dzień 31 grudnia 2011 r., lista Akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu, przedstawia się następująco:

Lp. Wyszczególnienie	31.12.2011		31.12.2010		31.12.2009		Zmiany udziału w kapitale zakładowym i głosach na WZ w 2011 r. w p.p.	Zmiany udziału w kapitale zakładowym i głosach na WZ w 2010 r. w p.p.
	liczba akcji	procentowy udział w głosach na WZ Banku i w kapitale zakładowym	liczba akcji	procentowy udział w głosach na WZ Banku i w kapitale zakładowym	liczba akcji	procentowy udział w głosach na WZ Banku i w kapitale zakładowym		
Narodowy Fundusz								
1. Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	12 951 960	79,10	12 951 960	79,10	11 631 715	77,27	-	1,83
Państwowe								
2. Gospodarstwo Leśne - Lasy Państwowe	978 300	5,98	978 300	5,98	978 300	6,50	-	-0,52

10.2. Informacje o umowach dotyczących przyszłych zmian w strukturze akcjonariatu

Emitentowi nie są znane umowy dotyczące przyszłych zmian w strukturze akcjonariatu.

10.3. Posiadacze specjalnych uprawnień kontrolnych z tytułu papierów wartościowych

Wszystkie akcje Banku są równe i każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu i jednakowe prawo do dywidendy.

10.4. Ograniczenia w przenoszeniu prawa własności papierów wartościowych i w wykonywaniu prawa głosu

Zgodnie ze Statutem Banku, w przypadku ustanowienia zastawu lub użytkowania na akcji imiennej, zastawnik i użytkownik nie mogą wykonywać prawa głosu z tych akcji. Nie występują inne ograniczenia w przenoszeniu prawa własności papierów wartościowych i w wykonywaniu prawa głosu. Aktualnie w kapitale zakładowym Banku nie ma akcji imiennych.

11. ORGANY BANKU I OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

11.1. Walne Zgromadzenie Banku

Opis sposobu działania Walnych Zgromadzeń Banku i jego zasadniczych uprawnień oraz praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania jest zawarty w „Oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego w BOŚ S.A.” stanowiącym załącznik do Sprawozdania Zarządu z działalności w 2011 r.

11.2. Rada Nadzorcza Banku

Skład Rady Nadzorczej w 2011 roku był następujący:

- 1) Marcin Likierski (Przewodniczący Rady Nadzorczej),
- 2) Jacek Maciej Bajorek (Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej),
- 3) Marian Adam Pigan (Sekretarz Rady Nadzorczej),
- 4) Józef Koziół,
- 5) Michał Juliusz Machlejd,
- 6) Marian Malicki,
- 7) Ryszard Ochwat,
- 8) Janusz Marek Topolski,
- 9) Michał Jacek Wysocki.

11.3. Zarząd Banku

Na dzień 31 grudnia 2011 r. skład Zarządu BOŚ S.A. był następujący:

- 1) Mariusz Klimczak – Prezes Zarządu,
- 2) Adam Zbigniew Grzebieluch – Wiceprezes,
- 3) Stanisław Kolasiński – Wiceprezes,
- 4) Krzysztof Wojciech Telega – Wiceprezes.

W dniu 21 września 2011 r. p. Marek Kazimierz Serafiński - Wiceprezes Zarządu Banku, złożył oświadczenie o rezygnacji z dotychczas pełnionej funkcji w Zarządzie Banku.

W dniu 15 grudnia 2011 r. Rada Nadzorcza Banku podjęła:

- 1) uchwałę w sprawie odwołania ze składu Zarządu p. Jacka Pierzyńskiego pełniącego funkcję Wiceprezesa – pierwszego zastępcy prezesa Zarządu BOŚ S.A. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia;
- 2) uchwałę w sprawie powołania p. Stanisława Kolasińskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu BOŚ S.A. na czas określony tj. do dnia wyrażenia przez Komisję Nadzoru Finansowego zgody na powołanie p. Stanisława Kolasińskiego na stanowisko Wiceprezesa - pierwszego zastępcy prezesa Zarządu, nie dłużej jednak niż na czas trwania trzyletniej kadencji Zarządu. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia,
- 3) uchwałę w sprawie powołania p. Stanisława Kolasińskiego na stanowisko Wiceprezesa - pierwszego zastępcy prezesa Zarządu BOŚ S.A. Uchwała wchodzi w życie z dniem uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego – stosownie do postanowień art. 22b ust. 1 Ustawy Prawo bankowe,
- 4) uchwałę w sprawie powołania p. Przemysława Lecha Figarskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu BOŚ S.A. Uchwała weszła w życie z dniem 2 stycznia 2012 r.

11.4. Zasady powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz uprawnienia osób zarządzających

Zgodnie ze Statutem Banku Rada Nadzorcza powołuje i odwołuje prezesa oraz wiceprezesów i członków Zarządu. Prezes Zarządu ma prawo wnioskować o powołanie i odwołanie członków Zarządu. Zarząd Banku jest powoływany przez Radę Nadzorczą na wspólną kadencję trwającą trzy lata, a liczba kadencji nie jest ograniczona. Mandaty członków Zarządu wygasają z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie z działalności oraz sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Zarządu.

Do kompetencji Zarządu Banku należą wszelkie sprawy nie zastrzeżone innym organom Banku. Zarząd Banku w szczególności reprezentuje Bank wobec instytucji zewnętrznych, uchwała strategię działania Banku oraz roczne plany finansowe, podejmuje uchwały w sprawie struktury organizacyjnej Banku, tworzenia i likwidacji placówek Banku oraz nabycia i zbycia nieruchomości, odpowiada za działanie systemu kontroli wewnętrznej. Zarząd Banku podejmuje decyzje w sprawach dotyczących zaciągnięcia zobowiązań lub rozporządzenia aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku. Zgodnie ze Statutem Banku, decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego BOŚ S.A. podejmuje Walne Zgromadzenie Banku. Zagadnienia związane z wykupem akcji są regulowane przez Kodeks spółek handlowych. Statut Banku nie zawiera odrębnych zapisów określających uprawnienia członków Zarządu do podejmowania decyzji o wykupie akcji.

11.5. Akcje BOŚ S.A. w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Z oświadczeń przekazanych przez członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku wynika, że w dniu 31 grudnia 2011 r.:

- Prezes Zarządu Banku, Mariusz Klimczak posiadał 250 akcji BOŚ S.A., o wartości nominalnej 2 500 zł.
- Członek Rady Nadzorczej Józef Kozioł posiadał 100 akcji BOŚ S.A., o wartości nominalnej 1 000 zł.

- Członek Rady Nadzorczej Janusz Marek Topolski posiadał 110 akcji BOŚ S.A. o wartości nominalnej 1 100 zł.

Pozostali członkowie Zarządu oraz członkowie Rady Nadzorczej w okresie sprawozdawczym nie posiadali akcji BOŚ S.A. jak również akcji i udziałów w jednostkach powiązanych emitenta.

11.6. Umowy dotyczące rekompensat dla osób zarządzających

Wszystkie umowy o pracę zawarte z osobami zarządzającymi zawierały zasady rekompensat. W tym zakresie obowiązywały następujące zapisy:

Od 1 stycznia 2011 r. do 21 września 2011 r. oraz od 15 grudnia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.

a) w przypadku odwołania z pełnionej funkcji przed upływem kadencji:

- w 1 przypadku przewidywano wypłacenie 4,5-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
- w 4 przypadkach przewidywano wypłacenie 2,5-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,

b) w przypadku wygaśnięcia umowy w związku z upływem kadencji:

- w 1 przypadku przewidywano wypłacenie 4-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
- w 4 przypadkach przewidywano wypłacenie 3-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia.

Od 22 września 2011 r. do 14 grudnia 2011 r.

a) w przypadku odwołania z pełnionej funkcji przed upływem kadencji:

- w 1 przypadku przewidywano wypłacenie 4,5-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
- w 3 przypadkach przewidywano wypłacenie 2,5-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,

b) w przypadku wygaśnięcia umowy w związku z upływem kadencji:

- w 1 przypadku przewidywano wypłacenie 4-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
- w 3 przypadkach przewidywano wypłacenie 3-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia.

Ponadto, zawarte były umowy o zakazie konkurencji określające zasady wypłaty odszkodowań w zamian za nie podejmowanie pracy w innych bankach i na ich rzecz bez zgody Rady Nadzorczej. Zapisy w tym zakresie przewidują odszkodowania, wypłacane co miesiąc po ustaniu stosunku pracy, w wysokości 50% stałego wynagrodzenia należnego za ostatni miesiąc istnienia stosunku pracy:

Od 1 stycznia 2011 r. do 21 września 2011 r. oraz od 15 grudnia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.

- w 1 przypadku – przez okres 9 miesięcy,
- w 4 przypadkach – przez okres 6 miesięcy.

Od 22 września 2011 r. do 14 grudnia 2011 r.

- w 1 przypadku – przez okres 9 miesięcy,
- w 3 przypadkach – przez okres 6 miesięcy.

11.7. Informacje na temat wartości wynagrodzeń, nagród lub innych korzyści

Informacje na temat wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści, odrębnie dla osób zarządzających i nadzorujących w przedsiębiorstwie Emitenta w roku 2011 zamieszczono w Informacji dodatkowej do Roczno Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego BOŚ S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2011 r. - nota 46.

11.8. Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego

Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego stanowi załącznik do niniejszego Sprawozdania.

12. PRACOWNICY

12.1. Szkolenia

Priorytety w zakresie szkolenia pracowników związane były z budowaniem kompetencji wynikających z nowych ról pracowników, wdrażaniem nowych procesów oraz dostosowaniem kluczowych kompetencji do zmian zachodzących w Banku wynikających ze Strategii Rozwoju BOŚ S.A. i zwiększenia aktywności sprzedażowej. W podnoszeniu kompetencji zawodowych udział wzięło 5 916 uczestników szkoleń. Wskaźnik intensywności szkoleń (wyrażony liczbą szkoleń na 1 zatrudnionego) wyniósł ok. 3,39.

Obszarem aktywności szkoleniowej Banku objęto:

- wsparcie realizacji założeń planu finansowego Banku na 2011 r., w tym celów finansowych oraz biznesowych, sprzedażowych związanych z rozwojem nowych produktów, pozyskaniem nowych klientów, rozszerzeniem współpracy z DM BOŚ S.A.,
- wsparcie uzyskania wzrostu efektywności systemów oraz procesów: wdrożenia usprawnienia procesu kredytowego i zmian w obszarze ryzyka o charakterze narzędziowym i procesowym; czynności wspomagających efektywne procesy oraz rozwój kompetencji z zakresu wiedzy merytorycznej z obszaru systemów informatycznych, efektywnych procesów, produktów Banku, uregulowań legislacyjnych, a w konsekwencji wsparcie obsługi klienta oraz w zakresie funkcji HR istotnych w kontekście zwiększenia efektywności, pracy indywidualnej i zespołowej oraz wysokiej jakości obsługi klienta.

W ramach Programu szkoleniowego „Rozwój wiedzy merytorycznej” zrealizowano projekty szkoleniowe w zakresie: obsługi i administrowania systemów w Banku, procesów, oraz wiedzy o produktach.

W ramach Programu „Rozwój Funkcji HR” zrealizowano projekty szkoleniowe:

- Development Center Insights Discovery (DC) w obszarze sprzedaży;
- projekty trenerskie – wsparcie kampanii „Lokata na dzień dobry”, szkolenia produktowo-sprzedażowe w sieci detalicznej, coaching rozmowy sprzedażowej dla doradców, szkolenia miękkie rozwijające umiejętności sprzedażowe;
- adaptacja do pracy – w obszarze bankowości korporacyjnej – warsztaty realizowane przez departamenty w Centrali;
- adaptacja do pracy - w obszarze detalicznym - przygotowanie i pilotaż pełnego cyklu wdrożenia do pracy na stanowiskach Dyrektora i Doradcy, realizowanego wieloetapowo w sieci oraz w Centrali Banku.

W ramach Programu „Rozwój kadry menadżerskiej i pracowników” zrealizowano projekty szkoleniowe dla menadżerów:

- profesjonalne pozyskiwanie nowych klientów PPS (prospekting)- w obszarze korporacji;
- standardy jakości Obsługi Klienta;
- warsztaty motywacyjne – gry strategiczne, zarządzanie zespołem sprzedażowym, współpraca w zespole w osiąganiu najlepszych wyników, wiedza biznesowa niezbędna do uzyskania wysokich wskaźników efektywnościowych;

oraz pracowników:

- profesjonalne pozyskiwania nowych klientów PPS- w obszarze korporacji;
- standardy jakości Obsługi Klienta.

12.2. Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych

W dniu 23 września 2011 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku wyraziło zgodę na przeprowadzenie przez Bank programu tzw. opcji menedżerskich („Program”). Program prowadzony ma być począwszy od roku 2012 przez okres trzech lat. Programem objęci zostaną członkowie Zarządu Banku, członkowie zarządu DM BOŚ i członkowie zarządu BOŚ Eko Profit oraz wybrani członkowie kadry kierowniczej Banku, DM BOŚ oraz BOŚ Eko Profit („Osoby Uprawnione”). Imiennego wskazania Osób Uprawnionych oraz liczby warrantów subskrypcyjnych, które mogą one nabyć, dokona Zarząd Banku, natomiast wskazania Osób Uprawnionych będących członkami Zarządu dokona Rada Nadzorcza. Łączna

liczba Osób Uprawnionych objętych Programem nie może przekroczyć 200 osób. Osoby Uprawnione uzyskują w ramach Programu prawo do nieodpłatnego nabycia warrantów subskrypcyjnych („Warranty”) z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji Banku nowych emisji w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego. W związku z realizacją Programu, uchwałą Walnego Zgromadzenia Nr 8/2011 z dnia 23 września 2011 r. kapitał zakładowy Banku został warunkowo podwyższony o kwotę nie większą niż 6 mln zł w drodze emisji nie więcej niż 600 tys. akcji zwykłych na okaziciela serii R, S oraz T (nie więcej niż po 200 tys. akcji każdej serii). W związku z realizacją Programu, uchwałą Walnego Zgromadzenia Nr 8/2011 z dnia 23 września 2011 r. Bank wyemituje 600 tys. Warrantów serii A, B oraz C (po 200 tys. warrantów każdej serii). Każdy Warrant uprawnia do objęcia jednej akcji Banku po cenie emisyjnej, równej cenie emisyjnej Akcji Oferowanych.

Latami, za które Osobom Uprawnionym przyznawane będą Warranty, są lata 2012, 2013 oraz 2014, przy czym maksymalna liczba Warrantów oferowanych za dany rok nie może przekroczyć 200 tys. Warranty serii A będą proponowane do nabycia Osobom Uprawnionym począwszy od 2013 roku, serii B od 2014 roku, natomiast serii C od 2015 roku, każdorazowo w okresie rozpoczynającym się w dniu następującym po upływie 30 dni od daty Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdania finansowe za poprzedni rok, a kończącym się wraz z końcem danego roku kalendarzowego. Skierowanie do danej Osoby Uprawnionej propozycji nabycia Warrantów danej serii uzależnione jest od spełnienia następujących warunków:

- zajmowania nieprzerwanie przez cały rok kalendarzowy stanowiska lub sprawowania funkcji, z którymi powiązane jest prawo do nabycia Warrantów lub też objęcie takiego stanowiska lub funkcji w trakcie danego roku i zajmowania go przez okres co najmniej 6 miesięcy, oraz nie znajdowanie się w okresie wypowiedzenia do dnia kiedy zaproponowane zostanie nabycie Warrantów;
- spełnienia określonych kryteriów dotyczących wzrostu kursu akcji Banku oraz poziomu zysku netto na akcje za dany rok, które określone zostaną w regulaminie Programu ustalonym przez Radę Nadzorczą;
- realizacji przez daną Osobę Uprawnioną celów indywidualnych, które określone zostaną, wraz z zasadami weryfikacji ich spełnienia w regulaminie Programu ustalonym przez Radę Nadzorczą.

W terminie 30 dni od dnia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdania finansowe za dany rok objęty Programem, Zarząd Banku (zaś w stosunku do członków Zarządu Banku – Rada Nadzorczą) dokona sprawdzenia realizacji przez Osoby Uprawnione celów indywidualnych i podejmie uchwałę, określającą liczbę Warrantów danej serii przeznaczonych do nabycia przez poszczególne Osoby Uprawnione. Warranty i prawo do objęcia akcji w zamian za Warranty wygasają w każdym przypadku po upływie trzech lat odpowiednio od końca roku kalendarzowego 2013, 2014 oraz 2015. Szczegółowe warunki realizacji Programu zostaną zawarte w regulaminie Programu ustalonym przez Radę Nadzorczą.

Celem Programu jest zwiększenie wartości Banku w stopniu ponadprzeciętnym poprzez wzrost powtarzalnych wyników ekonomicznych Banku i wzrost wartości akcji Banku.

13. INFORMACJE PO DNIU BILANSOWYM

- 1) Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 2/2012 z dnia 9.02.2012), że w dniu 8 lutego 2012 r. Bank Ochrony Środowiska S.A. podpisał umowę linii kredytowej z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym. EIB postawił do dyspozycji BOŚ S.A. środki w wysokości 75 mln euro na okres 12 lat przeznaczone dla małych i średnich firm oraz jednostek samorządu terytorialnego. Kredyt będzie wykorzystany w transzach. Kredyt jest oprocentowany według stopy bazowej EURIBOR + marża. Wartość umowy wynosi: 312,8 mln zł wg kursu średniego NBP z dnia 8.02.2012 r.
- 2) Zarząd Banku poinformował (raporty bieżące 3/2012 oraz 4/2012 z dnia 16.02.2012) o zwołaniu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia BOŚ S.A. na dzień 14 marca 2012 r. oraz przedstawił projekty uchwał, które będą przedmiotem rozpatrzenia przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku, w tym projekt uchwały w sprawie odwołania Członków Rady Nadzorczej oraz projekt uchwały w sprawie powołania Członków Rady Nadzorczej.

- 3) Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 5/2012 z dnia 23.02.2012 r.), że na dzień 31 grudnia 2011r. wartość zaciągniętych przez Bank zobowiązań wynosi 14 396 124 tys. zł. Informacja została przekazana do publicznej wiadomości w związku z planowanymi przez BOŚ S.A. emisjami obligacji.
- 4) Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 6/2012 z dnia 27.02.2012 r.), że w dniu 27 lutego 2012 r. doszła do skutku emisja obligacji BOŚ S.A. serii H w wysokości 185 mln zł, zorganizowana przy udziale BRE Banku S.A. z siedzibą w Warszawie.

14. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA

Promocja oferty produktowej i wizerunku Banku

Działania promocyjne BOŚ Banku w 2011 roku wspierały najważniejsze cele strategii biznesowej Spółki. Promocja w segmencie detalicznym wspierała sprzedaż produktów depozytowych oraz budowę świadomości marki. Zasięgowa kampania Lokaty na Dzień Dobry zrealizowana została na przełomie lutego i marca, wsparta dodatkową emisją w kwietniu. W drugiej połowie roku stworzony został film wizerunkowy BOŚ Banku o misji i najważniejszych atutach Banku i grupy kapitałowej BOŚ.

Najważniejszym projektem komunikacyjnym zrealizowanym dla segmentu MSP była rozbudowana kampania multimedialna. Celem prowadzonych działań było zwiększenie rozpoznawalności BOŚ Banku w segmencie MSP. W toku kampanii powstał także dedykowany MSP serwis www, który będzie wykorzystywany także do innych działań komunikacyjnych z tym segmentem.

Bank rozpoczął w 2011 roku projekt wizerunkowy polegający na opracowaniu oraz wdrożeniu Standardu merchandisingu i oznakowania oddziałów BOŚ Banku. Wdrożenie standardu merchandisingu będzie kontynuowane w I kwartale 2012 r.

W 2011 r. Bank przygotował nową koncepcję konferencji dla klientów biznesowych pod nazwą GRAND PRIX w BIZNESIE, których celem jest wsparcie w pozyskiwaniu nowych klientów z segmentu MSP. Pierwsza z cyklu konferencji odbyła się w grudniu we Wrocławiu i zgromadziła ponad 100 przedstawicieli biznesu z Wrocławia i okolic i dała podstawy do zaplanowania w 2012 roku kolejnych 3 konferencji.

Największym wydarzeniem sponsorowanym przez BOŚ Bank był cykl pikników ekologicznych zorganizowanych w ramach programu Eko Mariny Cup, promującego nowe, zbudowane zgodnie z wymogami Unii Europejskiej, porty oraz proekologiczne postawy związane z ochroną miejsc wypoczynku. Dodatkowo przedstawiciele Banku aktywnie uczestniczyli w konferencjach związanych z odnawialnymi źródłami energii, energetyką słoneczną i wiatrową oraz efektywnością energetyczną. Jak co roku BOŚ Bank wziął też udział w Międzynarodowym Kongresie Energii Odnawialnej GREEN POWER. Wydarzeniem, które wieńczyło rok były Międzynarodowe Targi Ochrony Środowiska POLEKO, na których Bank był obecny oraz podczas których miała miejsce premiera Raportu Ekologicznego BOŚ Banku - podsumowującego działalność ekologiczną Banku.

Ponadto zrealizowano szereg projektów komunikacji produktowej wspierających inne produkty detaliczne i korporacyjne BOŚ S.A.

15. DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA

W 2011 roku całość inicjatyw dotyczących zaangażowania społecznego BOŚ S.A. była realizowana przez Fundację Banku Ochrony Środowiska.

W czerwcu zakończono edycję pilotażową projektu „Zdrowo jem, więcej wiem” w szkołach podstawowych (1 027 zespołów), a we wrześniu rozpoczęto kolejną edycję projektu, do której zgłosiło się 1 220 zespołów. Łącznie w 2011 roku przeprowadzono 33 tys. godzin zajęć prozdrowotnych dla 40 tys. dzieci. W projekcie wzięło też udział ok. 80 tys. rodziców i opiekunów oraz ponad dwa tysiące nauczycieli i wychowawców.

Z sukcesem zakończono pilotaż projektu dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych „Nakręć się na zdrowie” prowadzonego we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa (ponad 400 uczestników). Nagrodzono najlepsze spoty promujące żywność ekologiczną i zdrowe odżywianie.

W ramach Międzynarodowego Roku Lasów ONZ zorganizowano konkurs fotograficzny dla studentów i pracowników Banku. Zgłoszono prawie 200 prac. Najlepsze z nich zaprezentowano na wystawie w warszawskim Metrze.

Pracownicy Banku zgłosili do Fundacji 16 pomysłów na działania społeczne. Do realizacji zakwalifikowano 11 projektów. W ramach swoich działań 50 wolontariuszy przepracowało 500 godzin, a pomoc otrzymało ok. 2 tys. osób: podopieczni fundacji, stowarzyszeń, rodziny wielodzietne, pacjenci na oddziałach dziecięcych i inni.

Podpisy członków Zarządu BOŚ S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/funkcja	Podpis
27.02.2012	Mariusz Klimczak	Prezes Zarządu	
27.02.2012	Przemysław Lech Figarski	Wiceprezes Zarządu	
27.02.2012	Adam Zbigniew Grzebieluch	Wiceprezes Zarządu	
27.02.2012	Stanisław Kolasiński	Wiceprezes Zarządu	
27.02.2012	Krzysztof Wojciech Telega	Wiceprezes Zarządu	